

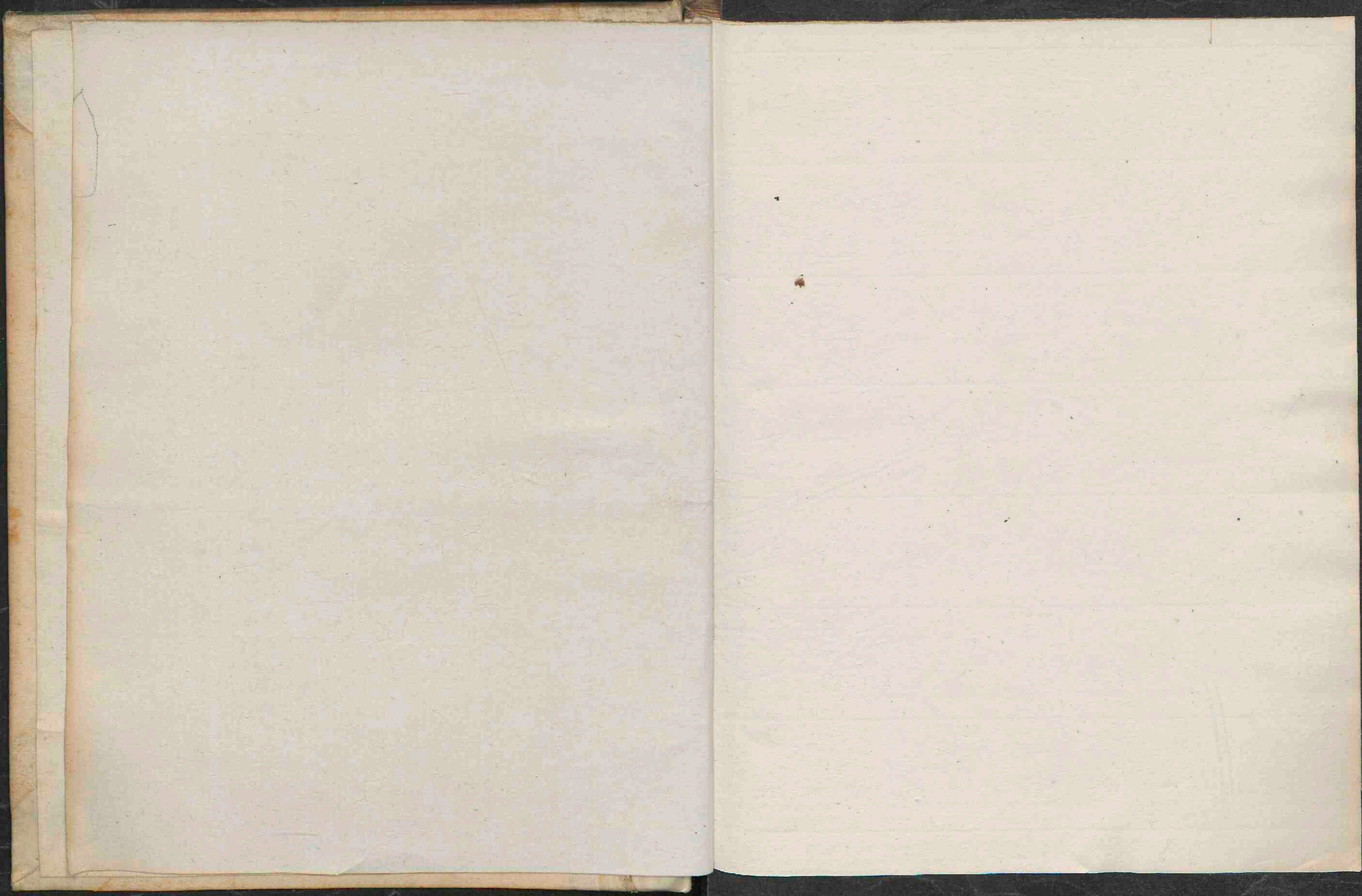
Eerste keuren vande draperye neeringhe der saeyen ende grogreynen, die ghereet werden binnen der stad Delff

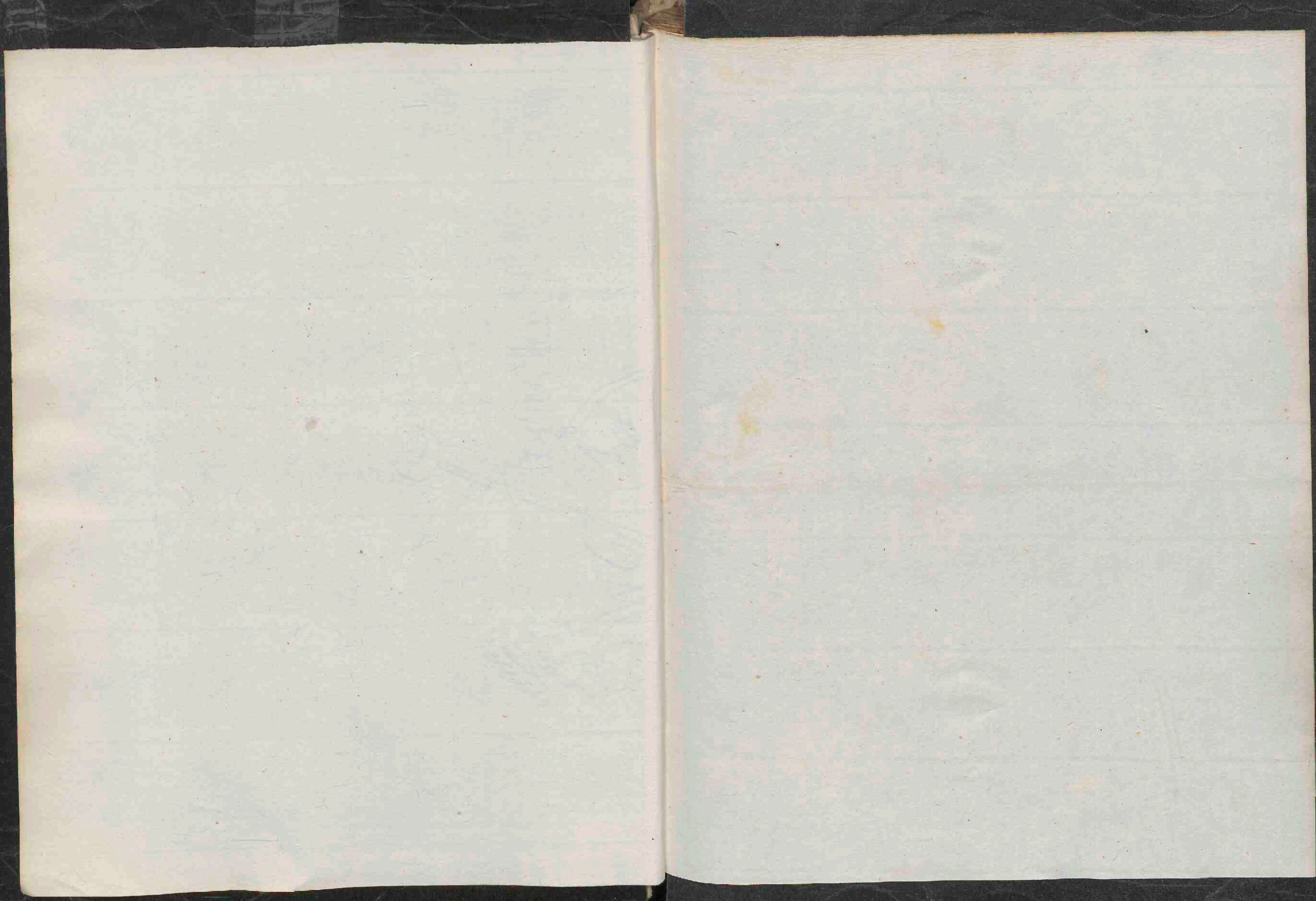
<https://hdl.handle.net/1874/214565>

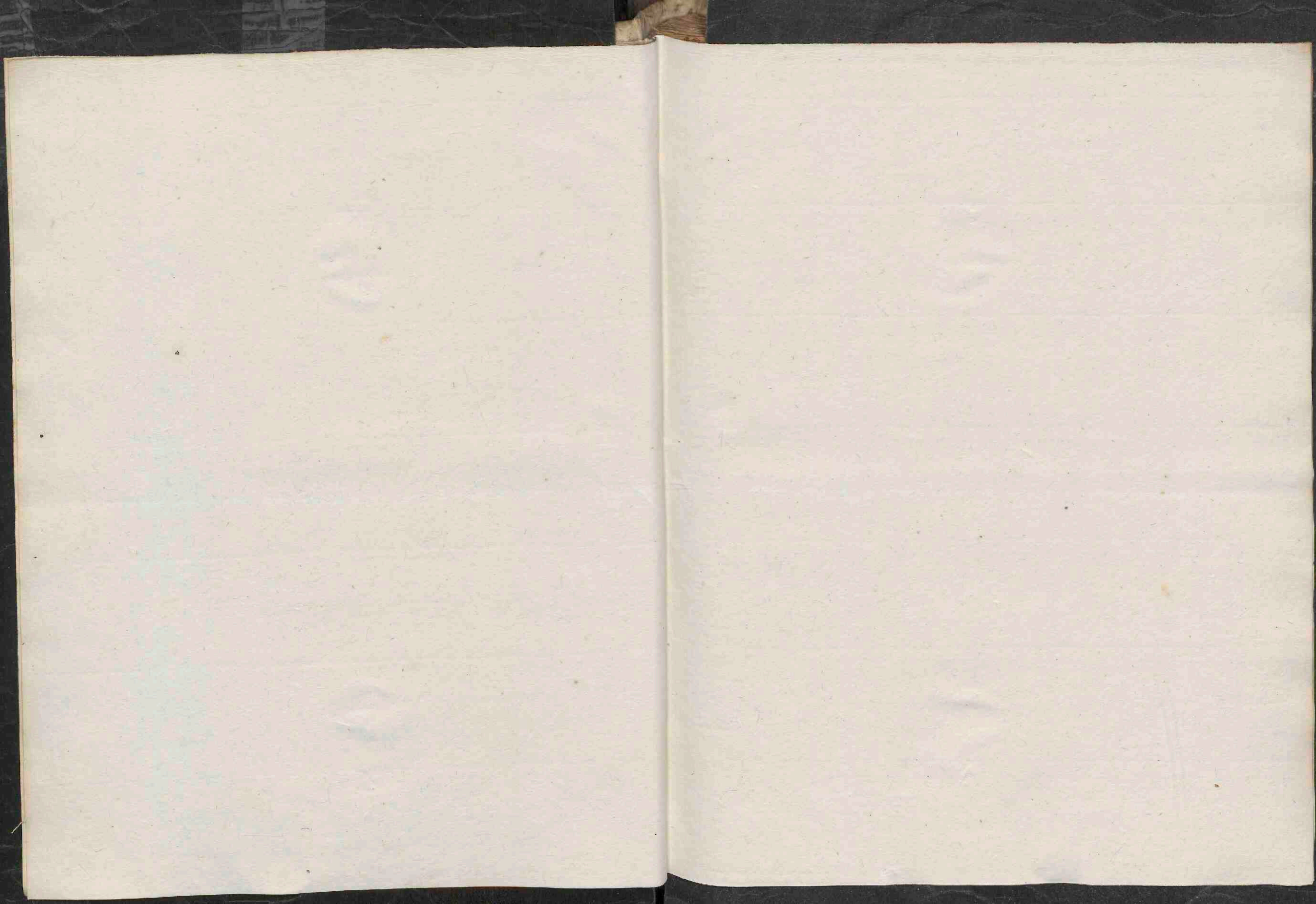
the
m

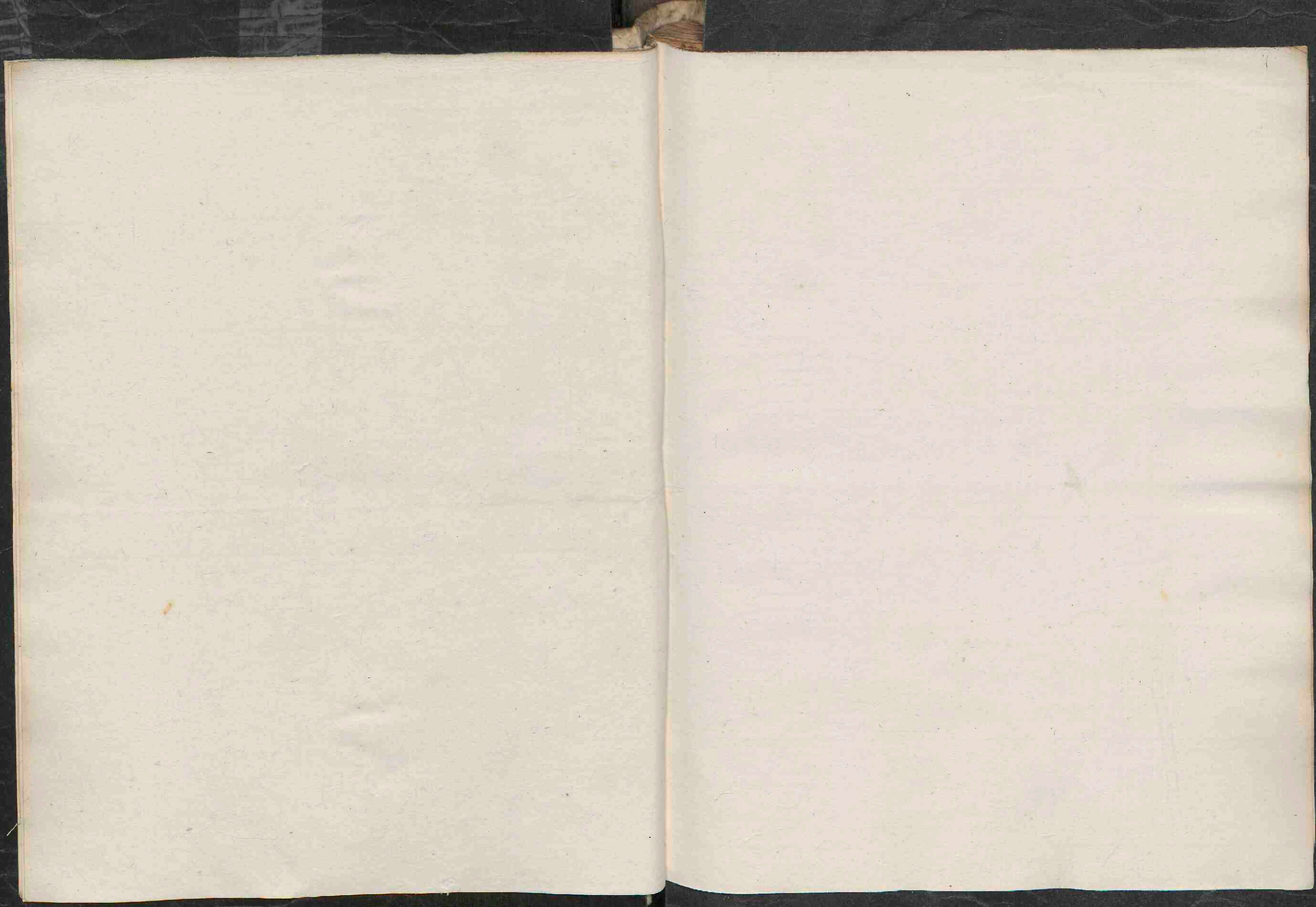
ct.
7

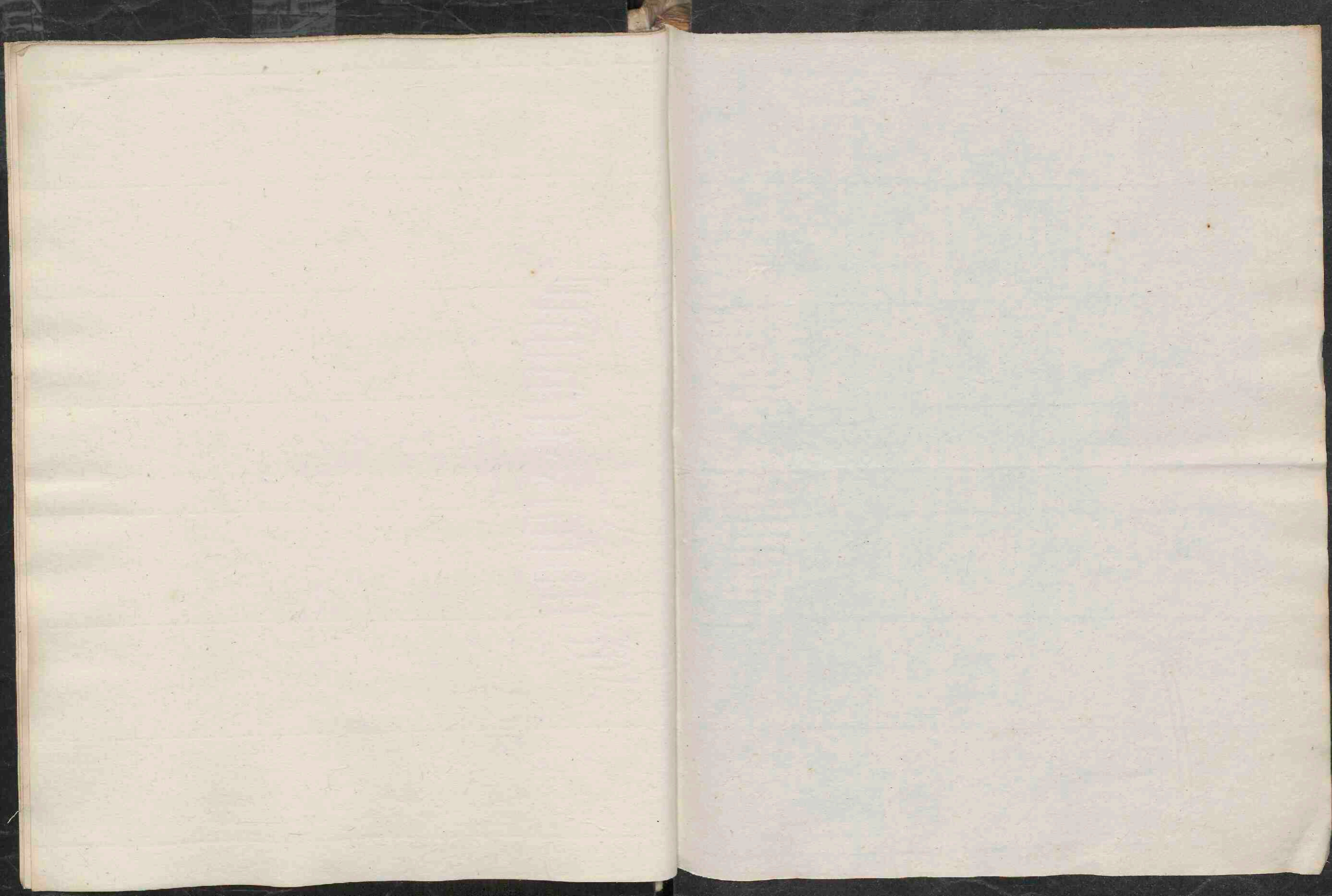
L. oct.
3177

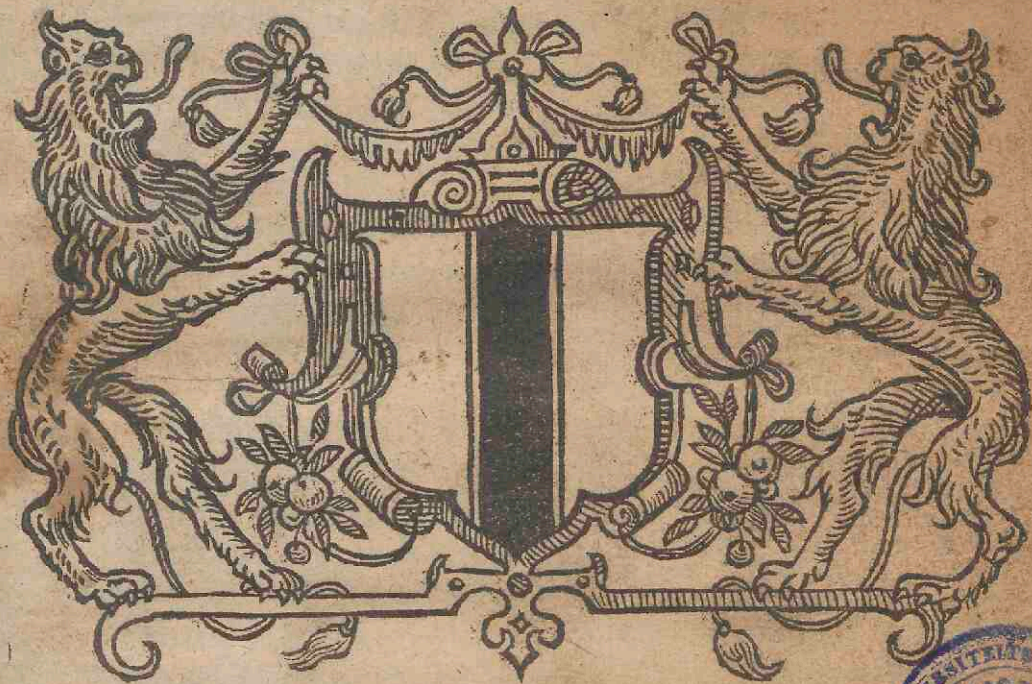

EERSTE

Reuren bande Draperye

neeringhe der Saeyen ende Grogrenen / die ghereet werden
binnen der Stadt Delft.

R. 8. 3177

*Wt last van die vande Gherechte
der voorschreuen Stadt.*

Ghedruet by Bruyn Harmanisz Schinckel, vvoonende
aent Merck-veldt inde Drnckerije.

Int Jaer M. D. XCVJ.

ALHOEWEL VANDE

Neeringhen voortijds binnen deser stede Delft ghehanteert ende ghedaen, de Draperije-neeringhe ofte reedinghe van allerley soorten ende coleuren van vvolle Laeckenen, vvel ghevveest is eene vande voornaemste, ende deur de vvelcke veel ende verscheyden Burgeren, Poorteren ende Invvoonderen deser stede, heure vrouwen ende kinderen, vvesende van cleynen vermoghen ende sober ghesteltenisse, becommen hebben ghehadt middel van behoorlick by leuen ende onderhout. Soo is nochtans de selue Neeringe deur de veranderinghe ende verloop des tijds, vvederomme tot niet gelopen, in voughen dat althans beneffens de neeringhen die alhier binnen deser stede vworden ghedaen, noch oock seer vvel ende bequamelick de neeringhe ende reedinge van allerleye Saeyen, Grogreynen ende diergelijke manufactueren ende handtvercken, soo om de bequaemheyte van vwater, lucht, als andere gheleghentheyden, ghedaen ende ghchanteert sullen connen vverden.

Derhaluen Schout, Burghemeesteren ende Gherechte deser Stadt, nae voorgaende rijpe beraetslaghinghe daer op mit die vande Vroetschappen ende Rijckheyt der seluer Stadt, als representerende t'lichaem van dien, tot vutvoeringhe heures aenbevolen ampts, ende ten respecte voorsz, daerby gecomen zijnde, dat veel ende verscheyden persoonen, om de Religie, Pauselijcke superstitie, en aenghebootne tyrannijs der Spanjaerden ende hare adherenten, vut hare landen ende goederen verjaecht ende verdreuen zijnde, dese stadts gheleghentheyte sulcx hebben deursien en bevonden, mit eenighe persoonen hebben ghecontraheert ende gehandelt, nochtans onder sodanige conditien ende restrictien, dat de voorsz neeringhen souden gedaen, geouffent ende gehantiert vverde, op alsulcke behoorlicke Keure, Ordonnantien ende

Statuten, als ten meesten oorboor, nut ende profijt soo vande Stadt, als de voorz neeringhe ende de bevoordinghe ende opqueeckinghe vandien, by prouisie dienstelick soude bevonden vverden te behooren, ghelijck de voorz Schout, Burghemeesteren en Gherechte daer toe, ende omme by middel der perfoonen hen r'stuck verstaende, ende sulcx naer voorgaende communicatie hier op mette selue ghehouden, alreede beraemt ende besloten hebben, onderhouden te vverden, de navolgende Keuren, Ordonnantien ende Statuyten, op de boeten, breucken ende straffen, hier naer vvtghedruct.

Ampt van Superjntendenten.

Iden eersten also aende bevoordinghe ende opqueeckinghe der voorz neeringhe / dezer Stede ende de burgheren ende innewoonderen van dien / ten hoochsten ghelegen is / en zulx vereyscht / dat tot chelept der zelver / goede opzienders werden ghestelt ende ghecommitteert: wiens ampt wesen sal / op de voorz neeringhe te letten / de opcomende swaricheyden tijtlicken te voorzomen / beletten ende wech te nemen / gezamentlicken de bevoordinghe ende het toenemen van dien te benaerstighen: zo zullen twee Schepenen wesen Superjntendenten vande zelve neeringhe: de welke daer toe voor sodanighen tijt / als voorz Collegie vande Gherechte zal ordonneren / zullen vacheren: Ende mideler tijt op alle / zo ordinarije als extraordinarije vergaderinghen vande Gouverneurs compareren / tot dien eynde in haer camer / eenen vpen in ende toegang / ende elck ter vergaderinghe vande voorz Gouverneurs eene stemme hebben sullen: Dit vordere last om de penninghen

ghen vander neeringhe / ten meesten oorbaer / nut ende bevoordinghe / te doen verstrecken / ende den Rentmeester oft Ontfangher van dien (hier naer genoemt) die te bevelen ende t'ordonneren / vpt te repcken ende te betalen.

Verkiefing ende ampt vande Gouverneurs.

Allen vorder tot beleet der voorszreven neeringhe: ij. alle jaere by de gemeene stemmen vande geenen in dienst gheweest zijnde / ende andere vande gequalificeerste ofte notabelste der selue neeringhe / byden Gherechte te verkiefen / sock al waert dat sy de neeringhe metter daet niet en ouffenden noch en deden / voor drie Coninghen dach gecozen werden zes vande beste ende verstandichste persoonen der neeringhe. Omme tot welke verkiefinghe te comen / sullen hem de Schout ende twee vande Burghemeesteren inder tijt / beneffens de twee Superjntendenten dan in dienst zijnde / ende de Secretaris deser Stede / opter voorszreven verkiefinghe jeghenwoordich laten binden: ende den voornoemden vander neeringhe daer jeghenwoordich zijnde (al vooren tot de voorszreven verkiefinghe te gaen) vermanen:

Dat sy onder haren eedt / daer mede sy dese Stadt als burgheren of poorteren verplicht staen / nomineren sullen zes persoonen / die sy in hare conscientien weten ende kennen sullen de nutste ende bequaemste te zijn / om by die vande Gherechte deser Stede daer vpt gecozen te werden de Gouverneurs vande jeghenwoordighe draepere neeringhe: Dat sy selue doende / alleenlicken t'oo-ghe sullen hebben / opte behoudennisse ende vordernisse vande selue neeringhe: Ende selue niet en sullen laten om lief noch om leet / om gonst noch om afgonst / noch om vrientchap / noch om vyantschap noch om gheenerley zaken: Zoo waerlicken moet hem Godt helpen.

Welcke verkieſinghe in bougen voorzchreuen gedaen zijnde / ſullen de ghenomineerde zes perſonen ten ſeluen daghe / die vande Gherechte deſer ſtadt / als Schout / Burghermeesteren ende Schepenen / ouer geleuert worden. Ende ſullen de ſelue alſ dan uyt den afgaenden Gouverneurs verkieſen eenen (niet langher dan claest voorleden Jaer in dienſt gheweest zijnde) ende uyt de zes nieuwe / twee / tot Gouverneurs van het toecomende Jaer. Ende ſal eenen van de drie tot verkieſinghe vanden Gerechte / onder den naem van Kentmeester of Ontfangher vander Neeringhe / de boeten ende andere penninghen van dien ontfanghen / weder uyt gheuen / ende verſtrecken / ten beuele ende ordonnantie vande / Superintendenten ende Gouverneurs. Dit laſt van alle ſijnen ontfang ende uytgheuen Jaerlijc / goede deuchdelijcke rekeninghe te doen / ende het reliqua te verſtrecken daert hem belast ſal werden. Al waer hem boven ſijn ordinaris wedden (in verghelijkinghe vande andere Gouverneurs) ſoodanighen belooninghe ſal werden toe gheboucht / als de dienſten ende moepten die hy bevonden ſal werden ghedaen te hebben / verepſſchen ſullen. Des en ſullen den voornoemden ontfangher gheene partijen by hem betaelt / in uytgheuen gheleden werden / ten zy de ordonnantien geteyckent zijn by eenen Superintendent / ende de andere twee Gouverneurs.

Ende ſullen de voorzchreuen drie Gouverneurs ten ſeluen daghe / indien ſy binnen deſer Stede / ende ghelont zijn / ſoo niet / binnen twee daghen naer zy alhier / of tot haer ghelontheyt weder ghekeert / ende van haer verkieſinghe verwitticht zijn zullen / ghehouden weſen opt Raedthuys te comen / ende aen handen van den Schout of in ſijn abſentie aen Burghemeesteren / ten byzijn van Schepenen / eedt te doen.

Dat zy den oorbaer vander Neeringhe / na alle haer vermoghcn / ſullen beſorghen / ende ſonderlinghe toe zien
da

dat de warandijze in weſen ſal bliuen / volghende de ſtucken die van t'ſtadts wegghen opter Loy-halle zijn / Dat ſy benaerſtighen zullen dat de voorzchreuen ſtucken tot ſulcker tijt alſt van noode ſal zijn / mit voorgaende advijs vande Waranderers / voorzchreuen ende bewilligē van die vande Gherechte / ſullen werden vernient / ende mit tuerck-pler daer toe verordent / gheteyckent. Dat zy de keuren vander Neeringe onderhouden / ende by elck eenen ſullen doen onderhouden : de breuckighen ſullen bekeuren / ende de boeten af vorderen / ende doen af nemen / Zonderlinghe dat ſy int verkieſen vande Waranderers / Proviſenaers ende andere Officiers / thare keure ſtaende / ſonder onredelijcke affectie / gonſt of afgonſt / kieſen ſullen de ghene / die ſy daer toe alder nuſt ende bequaemſt kennen ſullen. Ende dat ſy tselue doende / alleenlijck voorz oogen ſullen hebben de behoudenisse ende vorderinghe van der ſeluer Neeringhe.

Verkieſinghe van alle ander dienſten der Neeringhe.

Elcken eedt by de Gouverneurs ghedaen weſen / die / ſullen hen mitte Superintendenten als dan in dienſt zijnde / vertrecken / ende ghesamentlijcken by de meerderheyt van ſtemmen / nomineren / ende by gheſchripte ſtellen de Waranderers / Packers / wolle ende gaerne keurders : de welcke ſy de voornoemde vande Gherechte ſullen overleueren. Die ontboden zijnde opter Loy-halle / ten aenhooren van die vander Neeringhe in tghemeen / aen den Schout of in ſijn abſentie aen Burghermeesters handen respectibelijcken Eedt doen ſullen.

Ende eerſt de V Waranderers ende Proviſenaers.

Dat ſy om Warandererſchay / of Proviſenaerſchay
of om

of om Waranderers of Provisenaer te zijn/ niet vervolcht en hebben/ noch doen vervolghen/ ghebeden en hebben/ noch doen bidden/ noch ghelt/ noch gonste daer op / noch daeromme / ghegheuen/ noch gheleent en hebben / noch doen gheuen of leenen in eenigher manieren. Vozder dat sy los ende vry van alle gonst of afgonst/ alle Saepen ende Grogreynen die hem vooz comen sullen om te oordeelen/rechtuaerdelicken/ende naer des Stadts leggers op ter Lop-halle zijnde / waranderen / tgoede puzen/ ende naer hun waerde zeghelen of loyen/ ende tquade straffen sullen / sulcx zy in goeder conscientien / ten oozbaer / ende tot nutte deser Stede/ gesamentlick tot voozderrulle van der Neeringhe / bevinden sullen te behooren / achtervolghende de Keuren / die sy na haer vermogen naercomen ende onderhouden/ende sulcx by elc eenen doen doen sullen: Dat zy om tgoet tot deser Neeringhe behoorende/ by hen waerde te houden / de voozschreuen legghers in tbeghin van elcke soorte der warandijze / behoorlijcken bezien sullen/ ende tot welcker tijden die dienen verandert / den Superintendenten ende Gouverneurs daer van tijdelijcken verwittighen sullen. Ten laetsten / dat sy gheen goeden/warandijze ghepasseert zijnde / wt haeren handen sullen laten scheidten / ten zy de boeten die daer op ghestelt mochten zijn/betaelt / ende by hem ontfangen zijnde: daer van sy partinent bouc houden/ ende tot vermaninge van die vande Gherechte/rekenen/ ende oplech doen sullen / daer / ende sulcx des sal behooren.

De Packers.

Dat zy mit alle vlijt en getrouwicheyt/sozchbuldighe oplicht dragen/ ende toe sien sullen/ dat de beteringen by den Waranderers ende Provisenaers op de gebreckige Saepen of Grogreynen gheoordeelt/ niet wtghenomen werden. Ende bevindende eenich goet niet behoorlijck op ghereet/ of mit leelijcke plecken/dat sy de selue in han-

den vande Waranderers sullen brengen/ omme by henlynden ghestraft te werden naer behooren. Dat zy/volghende de C. v. keur/alle de stucken die sy packen/mereken/ of teykenen sullen. Vozder dat sy alle drie maenden rekeninghe doen / ende haer boucken (dach/maent/ende Jaer inhoudende) in handen vande Gouverneurs ouer brengen sullen.

De volle ende gaerne Keurders.

Dat zy de Gouverneurs ende Bailly vander Neeringhe ghesamentlicken/ende elck van hem/tallen tijden des verlocht zijnde / by staen / ende hem / tallen plaetsen binnen deser stede / ondersouck sullen helpen doen / optrammen vande wolle van behoorlicke/ of onbehoorlicke stoffen: mitsgaders opt behoorlijck ofte onbehoorlijck wasschen ende op drooghen van dien: sock opte gecammede wolle die van buyten binnen deser stede sal werden ghebracht: ten laetsten op tgaerne twelcke by de spinsters jeghens de keure gesponnen / of andersins naederhant sal werden mishandelt. En dat sy na haer conscientie daer inne rechtuaerdelijcken oordeelen ende waranderen sullen / of daer mede of daer inne gehandelt sal sijn contrarie de Keuren of niet.

Ende sullen alle andere clepne dienstten die de bevooringhe vande Neeringhe nu ter tijt van doene heeft / ende in tijden ende wijlen sal moghen vercrighen / soo de Bailly/knape/ Meter/ Perssers/ Loothgieter/ Dollers/ Conropers/ Verwers / ende andere anijpt/ staen tot vercriesinge van die vande Gherechte: alle de welcke opter Lop-halle als vozen/aen handen van Burgemeesteren/ elck vooz so veel hem aen gaet/ ghehouden zijn te doen de volghende eeden.

De Knape

Dat hy de Superintendenten / Gouverneurs / Waranderers ende Provisenaers / in alle tgunst de Neeringhe aengaende is/ ghehoorzam sal zijn/ de stemmen ende

B

opinien

opinionen vande selue secreet sal houden/sonder die pellant te ontdecken of openbaren: den oorbaer ende vordernisse vander Neeringhe/na alle sijn vermoghen voorstaen/ be- neersigen ende bevoornden sal/ ende alles te doen dat een gaet/oprecht/ende ghetrou knape/ eer ende eedts- haluen schuldich is/ende behoort te doen.

De Meter.

Dat hy sal hebben een goede/juste/ende oprechte ma- te / een yghelijck tsiene gheuen/ ende de keuren vander Neeringhe naer sijn vermoghen onderhouden sal. Vor- der dat hy alle Saepen ofte Grogrenen die hy te cort bevint/brengen sal in handen vande Waranderers/ om- me by henlyden daer over opzicht ghenomen/ ende cor- rectie ghedaen te werden naer behooren.

De Perffers.

Dat hy de stucken die hy perffen/inder perffen sullen la- ten legghen / achtervolghende de keuren daer op ghe- maect. Ende alle de beteringhen ter ordonmantie vande Waranderers / in keur-silver behoorlijcken in sullen naepen / al eer hy eenighe stucken wylt haeren huyse sullen laten gaen. Ten laetsten / dat hy de opinionen ende stem- men vande Waranderers secreet houdé sullen/sonder die pellant te ontdecken ofte openbaren.

De Volders.

Dat hy hem na de keuren ende ordonmantien opt vol- len ghemaect/onverbrekelijcken sullen gedragen/voor- nemelijcken dat zy alle Saepen en Gropren sullen waf- schen mitte voeten / ghelijck van outs gewoonlijcken is: sonder daer toe te moghen ghebruycken eenighe volmo- lens ende stampers/of oock eenighe tobbens / ruypen of vaten/bequaem zijnde tot ander manier van vollen als mitter voeten/in haer huylen / ofte op haer erven te mo- ghen hebben: of daer toe te ghebruycken eenighe loghe/ of ghelijcke stoffe den stucken schadelijcken / of tselve te doen doen. Ende dat hy gheen rebellicheyt/opsettinghe vergade-

vergaderinghe / noch wptganck en sullen maken / op ar- bitralicken te werden ghecraft.

De Conroyers.

Dat hy de keuren ende ordonmantien opt conroyen gemaect / naertomen ende onderhouden sullen/voorne- melijcken dat hy alle beteringhen naer t'oordeel vande Waranderers/ behoorlijcken in sullen naepen/al eer zy de stucken wylt haer huylen laten gaen. Ten laetsten / dat hy de opinionen ende stemmen vande Waranderers nu Pro- visenaers secreet houden sullen/sonder die pellant te ont- decken ofte openbaren.

De Vervvers.

Dat hy hem alleenlijcken behelpen sullen mit sodan- gen manier van verwen/ als hem by de keure deser Neer- ringe of by Superintendenten ende Gouverneurs/ naer voorgaende advijs van die vande Gerechte deser Stede sal werden toeghelaten:sonder hem eenich ander manier van verwen te onderwinden. Dat hy tot de neeringhe van verwen hem toe ghelaten/ niet ghebruycken / noch oock binnen haer huylen hebben en sullen eenighe stoffen tot hem verwerpe / volghende de keuren / schadelijcken ende verboden zijnde.

Ende de Bailly.

Dat hy alle boeten ende overtredinghen der keu- ren / tot sijnder kennisse comende / sonder pellant gongt ofte afgongt te draghen/bekeuren: Glick eenen/den rijcken als den armen / ende weder den armen als den rijcken/sonder oochhuykinghe de boeten af nemen/ende doen af nemen sal. Dat hy in twegghen/soo vande wolle als van tgaerne/goede oprechte wichte gebruycken / en- de een yghelijck tsiene gheuen sal. Dat hy mit niemant van eenighe boeten/ breucken ofte verbeurten/en sal mo- ghen daynghen. Ten laetsten / dat hy de vonnissen vanden Superintendenten ende Gouverneurs/ behoor- lijcken ter executie stellen / ende naer alle sijn vermo- ghen de keuren op tstück vande jeghenwoordighe Dra-

perne/naertcomen ende onderhouden/ ende sulcks by elck
enen doen onderhouden sal.

*Opinie ofte stemme niet te verclaren sonder ver-
maent te zyn.*

iii Dat gheene vande Waranderers Provilinaers ende
andere doende heurlieder officie/ heurlieder opinie ofte
stemme niet eer en sullen moghen wtspreecken oft vercla-
ren/ voor sy daer toe/ vande voor-stemmenden Waran-
derer vermaent zyn/ op een boete van drie stuvers tel-
ken te verbeuren/ d'een helft ten profijte vande Waran-
derers/ ende d'ander helft voor den armen.

*De Dienaers vander Neeringhe haren eede
jaerlicx te comen vernieuwen.*

v. **D**illen noch de Volders/ Conropers/ Werwers/
Persers/ Packers/ ende andere in dienst vande
Neeringhe zijnde/ alle Jaers opt veranderen van-
de Gouverneurs/onvermaent ghehouden zyn te compa-
reren opter Lop-halle/ ende haren eedt/ ten aenhoor-
ren vande Ghemeente te comen vernieuwen/ op pene
van elck te verbeuren vier ende twintich stuvers/ ten be-
hoeve van de Stadt/de Neeringhe/de Bailly/ende den ar-
men/elck een vierdepaeert/sieckte/ende ghelijcke wettighe
verontschuldighinghe/wtghesondert. In welcken ghevalle
sodanighen siecken/ of verontschuldighden/ binnen acht
daghen naer hy tot sijn ghelontheyt/ of weder ghekeert
sal zyn/ ghehouden is onvermaent als vozen/ sijnen eedt
opt Raedthuys aen handen van Burghermeesteren te
comen vernieuwen: sonder middeler tijt/ende al vozen sy
hun eedt vernieut sullen hebben/ haer ampten te mogen
doen of oefnen/op arbitrale straffe.

De

*De Neeringhe Burgerye of Poorterye
onderworpen.*

Iemandt en sal hem verbodderen dese Draperney
neeringhe te doen/ ofte by anderen op sijnen name
te doen doen/ dan burgers ofte poorters deser ste-
de/ de welke daer toe by de Waranderers ter Lop-hal-
le/ in t'Boeck dat daer van wert gehouden/ moeten wer-
den aengetepekent/ende opgeschreven. Ende en sal soda-
nighe aentepkeninghe ende opschrijvinge by den voorsz
Waranderers niet moghen werden ghedaen/ dan naer
hem al vozen by acte van Burgher-recht sal zyn gheble-
ken: ende dat sodanigen aencomeling ten behoeve van
der Neeringe betaelt hebbe ses stuvers. Ende dit al ende
telcken op de boeten van dertich stuvers/ te bekeeren aen
de Neeringhe/de Stadt/de Bailly/ende den Armen/ elck
een vierdepaeert/ boven ende onvermindert de boete inde
Stadts hant-veste begrepen.

*Register vande Waranderers opte
namen ende mercken.*

De Waranderers sullen pertinent Register of
Boeck moeten houden vande namen ende mer-
cken aller Coopluyden/ Drapiers/ende Werckers/
mitsgaders oock vande Leerlinghen: ende ter sake van
dien ontfanghen ende ghenieten/ een halven stuber van
peghelick merck. Sonder dat in yemants vermoghen sal
staen eenich goet ter Halle te doen brenghen/ omme ghe-
warandeert te worden/ dan altozens sijn merck by de
Waranderers te Boeck hebbende doen stellen/ op ver-
beurte van ses stuvers/ voor de Neeringhe ende den Ar-
men elck de helfte. Ende om ongheregheltheyt ende ver-
werringhe van t'voorschreven Register te beletten/ ende
voor soo veel mogelick is te voorkomen dat gheen twee of

B ij meer

meer personen / een ghelijck merck' ghebruycken / sul-
len alle Cooplyden / Drapiers / ende Werckers / om de
twee Jaren telckens voor Lichtmisse / ghehouden wesen
haer mercken by den Waranderers te doen ver-Bouc-
ken / daer van elck betalende eenen halven stuver : op pe-
ne van te verbeuren by elcke persoon des in gebreke zyn-
de / vyftchien stivers : te verdeelen aen de Neeringhe / de
Baillij / ende den Armen elck een derdapaert. Ende ten
eynde niemant outwetende in boeten en val / salmen telc-
ken tijde van ver-Bouckinghe daer van elck eenen ver-
wittighen met aenpleckinghe van billetten voor de deu-
ren vander Halle.

VVol-Cammers.

Vijf **W**o sullen voorder gheen Cammers / soo wel de ghe-
ne die opte coop wercken / of voor hem selven / of
sulcks doen doen / tot de jeghenwoordighe Neerin-
ghe niet in t'werck moghen brenghen / dan goede ende
behoorzlicke stoffen / noech oock tot het wasschen ende op-
droogghen vande wolle die binnen deser Stede sal wer-
den in t'werck ghebracht / of ter markt ghestelt om te ver-
coopen / moghen ghebruycken / eenige onbehoorzlicke sub-
stantien / van alijn / zout / sulphur / of dierghelijcken : mer
alleenlicken behoorzlicke substantien / als zeep / loghe / ende
versch water.

En sullen van ghelijcken geen Cammers eenige wol-
le moghen op packen om te vercoopen / dan naer die wel-
ende behoorzlicken sal zyn op ghedroocht / ende dit al ende
telckens op pene dat de wolle ter bescheydenheyt van
de Superintendenten ende Gouverneurs / sal zyn ver-
beurt / ten behoeve d'een helft voor den Baillij / soo hy de
bekeuringhe doet / ende d'ander helft voor de Neeringhe /
ende den Armen : ende boven dien arbitralicken te wer-
den ghecozrigeert.

Ende

Ende sullen alle Cammers ghehouden zyn den Bail-
ly vander Neeringhe inder tijt / over te brengen / ende aen
te gheven heurlypder namen ende toenamen / midtsga-
ders de plaetse van haer residentie ende woon-plaetse
niet alleen vander strate / mer oock in wiens huyslinghe /
of mit wien sy inne woonen. Ende tot welcker tijdt sy
van woon-plaetse veranderen / sullen den Baillij telc-
ken daer van ghehouden zyn te verwittighen / ten lang-
sten binnen dzye weken daer aen : op pene van thien stu-
vers t'elcken te verbeuren / ten behoeve vanden vooz-
schreuen Baillij : in twelck hem als een publicq persoon /
onder sijnen eedt volcomen ghelobe gegeven / ende toe ge-
schreven sal worden.

Voorder sullen de wol-cammers hun eyghen ghecant-
mede wolle den soopers ter openbare marctten moghen
toe-weghen / midts stalle houdende / oft voort staende ter
ghewoonlicker marctten op soodanighen plaetse als daer
toe by de Gouverneurs gheordonneert is / of sal werden /
ende hun deur den Baillij sal werden aen gheseydt / aen-
gewesen / ende belast : ende hebbende daer toe goede ende
oprechte balanchen / ende ghe-richte gewichten : sonder in
dien geballe gehouden te zyn den ghelwozen wegher ee-
nich recht te betalen / ten waer de Coopers met t'weghen
vande Cammers niet te vreden en waren. In welcken
gheballen selve by den ghelwozen weger moet werden ge-
daen / die alsdan sijn loon sal moghen ghenieten.

Mer beroerende tgeen zy binnen schyys wegen / twelck
sy selver met ghelijcke balanchen ende ghewichten ver-
moghen te doen / daer van sullen sy ghehouden zyn den
ghelwozen weger sijn gewoonlick recht eens des maents
rechtwaerdelick te betalen : Des zy ten versoecke van
den Baillij / ghehouden zyn hem met eede te supveren : op
pene indien sy den eedt verbrocken ofte weygherden te
doen / van te verbeuren dzye guldens / de Stadt de Ne-
ringhe / ende den Baillij / elck een derdapaert / ende even wel
inde

inde betalinghe ghehouden te zijn.

Ende indien de wol-cammers den ghezwozen weger binnen haren huys haelden om te wegghen / sullen hem craci dubbel recht moeten betalen.

Des so salmen in tweeën van alle gecammede wolle / op elck pont ober wegen / en ten uptslach laten een onche.

In sulcken verstande / dat noch de wol-cammers / noch ghezwozen wegghers / tzy binnen s huys / ofte opter marcten / niet hooghier en sullen moghen wegen / dan tot thien ponden toe / volgende de ordonmantie vander Waghe / ende opte boeten daer inne begrepen: meer wat daer bouen is / sal ter Waghe moeten werden ghebracht / ende ghevoghen.

Ghecammede wolle van buyten comende.

ii. **I**emant en sal binnen deser stede eenighe wolle / tzy die hier binnen ghecammert / of buyten gecammert wesende / binnen deser stede wert ghebracht / mogen vercopen / dan mit kennisse ende voorzeten vande wol ende gaern-keurders: ende naer dat die by hui ghelien / sonder bedroch bevonden / ende voor goet geoordeelt / ende ghekeurt sal wesen. Ende indien sy eenighe onbehoorlijcke wolle bevonden / de selue sal staen tot ghehlycke boete / pene ende straffe / als de binnen ghecammede wolle. Ende wert sulcx eenen yeghelicken mits desen verboden eenige ghecammede wolle van buyten binnen deser stede te byenghen / of in haer huysen in te slaen / of te ontpacken / om alhier verwocht of ghesieten te werden / ten zy de selue al vorens by de voorszreuen keurders ghevisiteert / ende besien sy. Dat geen Drapiers eenighe wolle die sy selfs cammen of doen cammen en sullen mogen wt doen om te verwercken / of om buyten deser stede vercocht te werde / ten zy die gevisiteert zy: al ende telcken op verbeurte vande wolle / ten behouwe d'een helst

De familie van de moet
binnen in ghehouden hoort so
ghehouden de of t'overig de hoort
ghehouden in de t'overig ghehouden 95 1/2 gang
machten in de druyt de hoort
moet de ghehouden de hoort de 5 ghehouden

helft van de Bailly / soo hy de bekeuringhe doet / ende
d'ander helft voor de Heeringe ende den Armen / ende
helfte / ende bouen dien arbitralicken te werden ge-
rigeert. Des hem elck een ghehouden is te ghedra-
naer t'oordeel vande voorszreuen wol ende gaern-
ders. In sulcken verstande dat het elck een sal vry
hem daer van te beroepen aende Superintendenten
de Gouverneurs vander Heeringhe / als aen den ghenen
dien de overkennisse toe coemt. Ende sullen de voorszre-
uen wol ende gaern-keurders voor haer recht van wae-
randijze / genieten op elck pont dat sy goet of quaet keu-
ren / een penning payments.

Gheen wolle te kaerden.

Iemant en sal eenighe wolle doen kaerden / ofte
eenich ghekaert gaerne ghebruycken tot reedm-
ge van eenighe Saepen of Grogrenen / op ver-
beurte vande goeden / ten behouwe vande Stadt. Son-
der in desen te begripen de ghekaerde Saepen / noep-
de t'reeden vande welke elc een hem ghehouden is te ge-
draghen volghende de keur daer van gemaeet / ende ach-
ter desen keur-bouck ghevoucht zijnde.

Spinders of spinsters.

Gheen spinders of spinsters en sullen hun gespon-
nen gaerne in eenige kelders of vochtighe plaet-
sen moghen ligghen / mit natte sacken bedecken /
of daer inne toe of aen / eenighe ghelijcke onbehoorlijcke
saken of practieken / om tgaern meender of swaerder
te doen weghen / ghebruycken : op verbeurte van tgaerne /
indient hem enghen is / indien niet / de rechte waerde daer
of / ten behouwe d'een helft vande Bailly / so hy de be-
keuringe doet / ende d'ander helft voor de Heeringe / ende

den Armen/ ende boven dien arbitralicken te werden ge-
regeert.

Gaerne-marckt.

En sal voort-aen tweemaal ter weecke / als
smaendaechs en donderdaechs ter plaetse daer
toe gheordonneert opt Marct-velt / tusschen de
nieuwe-kerck mury / ende de Lindeboomen tot vorder-
nisse vande jegenwoordighe Draperye / ooc vande ghene
die hem mit bzyen geneeren / openbare marckt houden /
van allerhande keten-gaerne binnen deser stede / ofte
de vier mijlen int ronde ghereet of ghesponnen / ende dat
tusschen den eersten Septembris ende den eersten Mar-
tij van neghen uren tot elf uren / ende vanden eersten
Martij tot den eersten Septembris van acht uren tot
thien uren / vrougher noch laeter /

Ende en sal oock niemant op ander plaetsen moghen
staen / tekenen op een boete van thien stivers / voor den
Armen / ende den Bailly / elck de helste.

Loon voor den Bailly van t'weghen.

Wade men sal den Bailly ofte ghezwozen weghe-
voor t'weghen van elck pondt keten-gaerne of
geranmede wolle diemen ter marct sal vercoopen /
betalen een penning Hollants: Ten welken elck een ge-
houden is passing van gelt mede te bryngen / zonder dat
den Bailly of sijn ghecommiteerde penant ghehouden
is weer te gheben / of groot ghelt te bryken / ten waer mit
sijn ghebeven. Vorder saken in t'weghen van t'gaerne /
op een pont in thuyfken staende / ten wytslach laten een
halve onche / ende boven t'pont in thuyfken staende als
vozen / een onche al van elcke reys weghens.

Gaerne

*Gaerne ten onbeoorlicken tijde of
plaetse vercocht.*

Do wie eenich gaerne buyten de voorszeyden
ende plaetse / bevonden werde te hebben ghe-
ghecocht / of vercocht / ofte oock ghedonghen of
sien: t'welck hem verstaet van de handt daer aen te staen
(inden welcken den Bailly onder sijnen eedt volcome n
gheloue sal werden ghegheven) sullen elck / soo wel de ver-
cooper als cooper / boeten thien stivers van elcken ponde-
ten behoude vande Stadt / de Neeringhe / de Bailly / ende
den Armen / elck een vierdepaert. Omme t'welck te on-
derbinden / hem alle coopers ende vercoopers / ten ver-
soucke van den Bailly ghehouden sijn by eede te sijnbe-
ren / ende soo sy daer van in weygheringhe waren / sullen
stract inde voorszeyden boeten verballen / ende beslagen
moghen werden.

*Engels, Frans, Wals, Oosters, Vlaems, ofte
Zeeus gaerne te coopen.*

Er tot gherijf vanden Coopman ende Drapier /
is niet jeghenstaende den inhouden vande vooz-
gande keure toeghelaten / dat elck een alle En-
gels / Frans / Wals / of Oosters gaerne dat hy heeft / nits
dat tselue gaerne sal bliuen in sulcken staet alst wten lan-
den sal comen ende anders niet / tzy soodanich goet hem
eygen is / ofte dat hy daer van by Factorye last heeft / bin-
ten sijnen huys aen de Drapiers van deser Neeringhe
mach vercoopen / sonder sulcx doende tot eenighe beken-
ringhe te staen / of in boeten te verballen: midts daer van
voldoende des Stadts gerechticheyt vande Wage / ende
de ordinantie van dien onderhoudende.

Maer belanghende het Vlaemsch / ofte Zeeus
C ij gaer-

20
gaerne / mit gaders tegene vorder binnen slaats / buyten
der mijlen int ronde is / of sal werden ghesponnen/
sullen alle buyten Coophuyden dien't in eyghen-
ne toe coemt / of daer van zy by Factorie last heb-
als voren / alle wercke daghen ter openbare markt/
menwers elders / binnen de uyzen hier boven ver-
laert / moghen ter vente stellen / ende elck eenen behoer-
licker wyse sijn gherint sonder weyghernighe vercoopen/
doock daer van eenen yeghelicken doen verwittighen / tzy
mit becken-geslath / ofte deur/aen ofte omme seggen van
de Bailly vander Neeringhe. Ten ware een / twee / ofte
meer personen in ghetale / selue gaerne daer ter plaetse
mit ghesamenender handt cochten/om onderling te deelen.
In welcken ghevalle/by so verre tgerochte ober de twijn-
tich ponden ghewichts swaer is (mer anders niet) elck
een daer by zijnde / portie ende deel daer inne sal moghen
eysschen ende ghenieten : twelck niemant vande Neer-
ghe gheweyghert en mach werden. Alles indien anders
dan voorseyt is/ghehandelt werde/ van te vervallen inde
boete by de voorgeaende keure daer toe ghestelt.

*Gaern-vercoopers hem mit vry ende
onvry gaern bemoevende.*

W Ene gaern vercoopers (diemen oock noemt file-
riers) die hem bemoeven ofte erneren mit vry
gaern/te wete/Engels/Frans/Walsch/ende Do-
sters/ende van ghelijcken mit onvry / te weten/ Vlaems/
Zeens / of ander gaern t welck buyten de vier mijlen int
ronde ghesponnen is/ en sullen binnen hare huyden gheen
gaerne/tzy vry of onvry/mogen vercoopen/mer sijn ghe-
houden selve ter openbare markt te venten / volgende de
voorgeaende keure / ende opte boeten daer toe staende.
Blijvende in vorder t'Engels/Frans/Walsch/ende Do-
sters (t welck men noemt vrygaern) by sijn toeghelaten
vry-

vrydomme volghende de keure hier voren.

Voorcoop van Ketten-gaerne.

Dat voort/aen geen gaern-vercoopers hem huyden
en sullen verbodderen binnen deser stede tzy opte
gaerne-maert ofte daer buyte/noch ooc binnen de
vryheyt deser Stede/ ofte vier mijlen int ronde/ eenich ke-
tengaerne te coope/ op pene van dnye guldens op elc pont
te verbeuren/te verdeelen aen de Stadt/de Neeringhe/de
Bailly/ ende den aenbryngher/elck een vierdepaert. Des
sullen nochtans de ghemeene Drapiers tot behouff van
heut selven/selue vry staen te moghen doen/ t eynden een
myle int ronde deser Stede.

Twijnders ampt ende eedt.

Die Twijnders binnen deser Stede woonende/
sijn ghehouden aen handen vanden Schoudt / of
in sijn absentie aen Burgermeesteren eedt te doen.
Dat sy haers wetens/ende naer tverstant dat zy hebben/
geen inslach gaerne/noch vet noch drooch/ en sullen twijn-
nen/ende tgunst sy vermogen sullen om te twijnen / dat sy
selue goende daer aen sullen hangen sekere swaerte van
loot/ten eynde tgaerne int twijnen glat sal vallen / op pe-
ne van daer ober arbitralicken / ende als meymeedich ge-
strakt te werden/indien wt de ghelegentheyt ende omme-
standicheden der saken gheoordeelt const werden dat sy
daer van eenighe kennisse hadden ghehad / ten minsten
eenighe merckelicke suspitie of achterdencken van dien
mochten hebbé. Ende indien den voornoemden Twijn-
ders eenich gaern om te twijnen voorseemt / daer aen zy
twifelen/sullen daer van verwittighen de Gouverneurs
vander Neeringhe/of eenighe van hem : sonder selve mit
werck te mogen bryngen / ten waer mit voorgeaende con-

C ij sent

sent vā de voornoemde Gouverneurs/ op arbitrale straf-
fe: welken eedt de voornoemde Twijnders alle Jaers/
mit ende beneffens de dienaren vander Heeringhe / on-
vermaent ghehouden zijn te comen vernieuwen.

Ende mach de Bailly vander Heeringhe de huyser
vande Twijnders besoucken soo dickwils alst hem ghe-
heeft / of dat hy vande Superintendenten ende Gouver-
neurs daer toe belast sal werden.

*Gaerne buyten ghetwijnt verboden,
wtgheseyt Enghels.*

xix. **I**nmen deser Stede en sal gheen gaern moghen
worden ghebracht/ buyten ghetwijnt zijnde/ wt-
geseyt t'Engels/ twelc hier niet in en wert begre-
pen / welverstaēde dat tselue gekeurt ende besien sal moe-
ten zijn/ byde Keurders daer toe gestelt/ op verbeurte van
tselue gaerne/ ten behoube van de Bailly en de Heeringe/
elck de helft/ en hoven die arbitralic te werde gecorrigiert.

Scheer-ramen moeten ghebrant zijn.

xx. **A**lle scheer-ramen moeten mit de hant ofte trille
daer toe gheordineert/ lang zijnde / vande dobbel
saepen sessendertich ellen dype vierendeelen / ende
vande sijne of smalle saepen veertich ellen dype vieren-
deelen/ by de Waranderers ghemeten / ende mit t' merck
deser Stede (goet ende behoerlick ghevonden zijnde / te
weten op vier ellen iijst van d' een penne ofte tap tot-
ten anderen) ghebrant wesen: De welcke daer voren te
loon sullen hebben van elcken scheer-raem dyp stivers.
Ende en sullen inde scheer-ramen / noch onder noch
hoben/ gene gaten werden gemaeckt/ dan twee/ te weten
een gat om de Heeren saepen/ende het tweede om de dou-
ble greyn ketens: de welcke ghestelt sullen werden / be-
lan-

langende de heeren Saepen op sevenendertich ellen drie
vierendeelende aengaende de double greynen/ op ne-
genendertich ellen en een half vierendeel. Welcke twee
gaten ooc gebrant sullen moeten werden/ telcken op een
boete van drie guldens: te bekeeren aen de Stadt/ de
Heeringe/ de Bailly/ ende den aenbringer/ elck een vier-
depaert. Ende en sal oock niemant den voorgaenden
brant van t' stadts merck mogen veranderen / ofte sulcx
doen doen/ dan mit voorweten en belieben van de Wa-
randerers/ op een boete van vijf ende twintich guldens/
te verdeelen als voren.

Vie op eenen onghesbranden raem schoer.

Soo wie op eenen onghesbranden raem bevonden xij.
werde ketens te scheeren / of geschozen te hebben/
sal verbeuren drie guldens / ten behoube vander
Heeringe/ de Stadt / de Bailly / ende den Armen / elck
een vierdepaert.

Hoochde in't scheeren.

At in't scheeren van alle stucken tot dese Heeringe xij.
ghe behoorende / de Drapiers van vier ellen tot
vier ellen mit roode aerde snetten/ ende daer tus-
schen hacketten maken sullen / comende op de twee el-
len/ telcken opte boete van dertich stivers / te verdeelen
aen de Stadt/ de Heeringe/ ende den Armen/ elck een vier-
depaert / ende men sal de Saepen scheeren op haer vol-
le ghetal: te weten/

Dobbel Saepen ende heeren Saepen van seven vie-
rendeelen/ op drieentwintich hondert/ te weten sevenen-
vijftich ganghen ende een halve / mit twintich pijpen/
uytbrekende voor de lijst/ belangende de dobbel saepen
hier draen/ ende aengaende de heere Saepen zes draen/
in wele-

in welke plaetse men aen de heeren Saeyen zes double draen tot lijsten sal moeten scheeren.

De heeren Saeyen van vijf vierendeel op achtchien hondert / te weten vijfenveertich ganghen mit twintich pijpen / zes draeden wtbrekende voor de lijsten: In plaets vande welke zes double draetten moeten werden gheschozen als bouen.

De dobbel Lijsten op veertchien hondert / te weten vijfendertich ganghen mit twintich pijpen / zes draeden wtbrekende voor de lijsten.

De smalle of fijne Saeyen op sesstien hondert / te weten veertich gangen mit twintich pijpen / vier draeden wtbrekende voor de lijsten.

De breede Grogreymen op tweentwintich hondert / te weten elf hondert getwijnde draen / ende dat vijftich gangen mit elf pijpen / sonder wpt te breken.

De smalle Grogreymen op zestien hondert / te weten acht hondert ghetwijnde draen / ende dat veertich ganghen mit thien pijpen / sonder wpt breken.

D'ypzelsche Grogreymen op vierentwintich hondert draeden / en de Ypzelche smalle Grogreymen op twintich hondert draeden / sonder wpt te breecken: Alles op te boete van dertich stubers / te bekeeren ten behouwe vande Neeringe / de Stadt / de Bailly / ende den Armen / elck een vierdepert.

Mer indien yemant breeder Grogreymen begeerde te wercken / sal mogen scheeren op zessentwintich hondert / te weten derthien hondert ghetwijnde draen / ende dat neghen ende vijftich ganghen mit elf pijpen ende twee draeden.

Eenen yeghelijcken waerschouwende dat men noch soude moghen enen dubbelden ghetwijnden draet ofte twee houden in het riet / even naest de lijste: Dies men scheeren sal vijftich ganghen mit elf pijpen / om dat de sicken hare volle breedte behouden moghen.

Qualick

Qualick scheeren.

So wie bevonden werde wpt de Saey ofte Grogreym ketene ecnen halven gang gehouden te hebben / die sal by die vande Sherechte ghecorrigeert worden als een dief die de Neeringhe souct te verkorten / ende hoven dien verbeuren drie guldens / te verdeelen aen de Stadt / de Neeringhe / den Armen / ende den aenbringher / elck een vierdepert.

Lengde van Greyn-ketens.

Een enckele Greyn-ketens sullen langher gheschozen moghen worden dan twintich ellen / op de boete van dertich stubers / voor de Neeringhe / de Stadt / den Bailly / ende den aenbringher / elck een vierdepert. Mer sal elck een wpt staen double greyn-ketens te scheeren ter lengde van neghenendertich ellen ende een half vierendeel / sonder verbeurte.

Greyn-ketens niet te scheeren dan van keten-gaern.

En sal oock geen Greyn-ketens mogen scheeren dan van keten-gaern / op verbeurte van tgoet / ten behouwe van den Bailly ende de Neeringhe / elck de helft / ende hoven dien van een boete van drie guldens / te verdeelen aen de Stadt / de Neeringe / den Bailly / ende den aenbringer elc een vierdepert. In welke boete ende verbeurte den eyghenaer van de keten / diemen / tzu geheel of half van inflach verborde te twijnen / sal comen te verballen: niet jegenstaende hy mocht willen segghen ende betweeren dat hy daer van Kassen passmenten / of yet anders wilde doen wercken.

D

Scheen

Gheen Greyn-ketens te pappen.

xxvj. **E**n sal van nu voort-aen niet vermogen eenige Greyn-ketens te pappen / om te verwercken / mer alle greynen te maecten ende wercken van onghewappte ketens / alles op een boete van thien gulden op elck stuck / te verdeelen aende Stadt / de Heeringhe / den Bailly ende den Armen elc een vierdepaert.

Vercopen van ketens binnen of buyten deser stede gheschoren, verboden.

xxvij. **E**en ketens binne of buyten deser stede geshoren zijnde / en sullen alhier vercocht of gecocht mogen wordē / tzn in cheymelic ofte int openbaer / opte boete van drie guldens van elk stuk / te behouwe vande Stadt / de Heeringhe / de Bailly / en den Armen / elc een vierdepaert.

Ketens van inslach-wolle niet in twerck te brengen.

xxviii. **E**en Drapiers en sullen eenige ketens ghesponnen van inslach-wolle / tzn vet ofte gheschoten / in twerck mogen brengen / op de boeten van drie guldens over elck pont / bouen de verbeurte vande wolle / tgaerne / of de keten / ten behouwe vande Bailly ende de Heeringhe / elck de helfte : ende bouen dien by die vande Gherechte arbitralijcken gestraft te werden als vervalschers vander Heeringhe.

Rietten niet te ghebruycken sonder voorgaende besien, ende ghebrant te sijn.

xxix. **I**emant en sal eenige rietten / tzn oude of nieuwe / in twerck moghen stellen / ten zn de selue al voren by den Waranderers besien / ende mit t'Radts teycken

teycken ghebrant sullen sijn / op verbeurte van zes stubers : de Bailly ende den Armen / elck de helfte.

Ende sullen de stucken deser Heeringhe opten getouwen of ghewannen / in t riet breet moeten staen /

De dobbel Saepen ende heeren Saepen / op seuen vierendeel ende een taellie of selthiende deel.

Andere heeren Saepen op vijf vierendeel ende een taellie.

De dobbel lijsten op een elle mit een taellie.

De smalle of sijne saepē ter breedte vande dobbel lijsten.

De Hysche Grogreynen of die op die maniere ghemaeckt sullen werden op zes vierendeel /

De smalle mede ghemaeckt opte selue maniere op vijf vierendeel.

De breetste Grogreynen op seuen vierendeel ende een taellie.

De breedte Grogreynen op zes vierendeel ende een taellie.

Ende de smalle Grogreynen op een elle en een taellie.

Voerder sullen alle rietē by den Waranderers in haer onnuegang / een riet te cort bevonden / verbeuren een stuber : twee rietten te cort / twee stubers : drie rietten / vier stubers : ende so voort verdoublerende tot zes rietē toe. Ende waren meer als zes rietten te cort bevonden / sal het riet (twerck af ghebrocht zijnde) aen stucken werden ghesneden : de meester staen tot correctie vande Superintendenten ende Gouverneurs / ende bouen dien boeten drie guldens / ten behouwe vande Heeringhe / de Stadt / de Bailly / ende den Armen / elck een vierdepaert.

Leerlinghen.

Iemant sal eenen anderen moghen aen nemen / om te leeren wercken (twelck men noemt eenen leerling) dan al voren den Superintendenten /

D ij

Gouber-

Gouverneurs ofte Waranderers ten genougen bewesen hebbende/ dat hy een goet meester is : ende ten zy hy selfs een huys-houdende persoon zy. Doozts so en sal hy sinen leerling niet moghen aen nemen/ende laten wercken/ eer hy den selven den Waranderers sal hebben aen gegeven/ ende doen te Bouck tepckenen.

Dooz welc op tepckenen de Clerck vande Waranderers van elcken naem sal ghenieten eenen halven stuver.

En sal doock niet mer leerlinghen aen nemen/ dan twee teffens/ten ware een van sinen bloede / of om Gods-willen/twelck pegelijck vyz staet.

Sullen doock niemant vermogen te leeren dan in haer eyghen huysen/niet huysen huys.

Des sal vooz t'incomen van elcken leerling/ten behouwe van t'ambacht/betaelt werden drie stuvers.

Vorder sullen alle leerlinghen een gheheel Jaer onder haren meester staen/ende naer verloop van tselve/mit haren meester by den Waranderers opter Halle comen/ om daer te doen aentepckenen dat hy sijn meester voldaeen heeft. Ende van dan voozts ghelievet hem (hebbende al vozen sijn merck te Bouck doen stellen) op sijn eygen stuc te moghen wercken : daer van hem sinen versoucke/ by den Superintendenten ende Gouverneurs / behoorlicke attestatie onder tzegeel vander Heeringe sal werden verleent/om daer mede huysen deser Stede/ in ander neeringhen te moghen gaen wercken.

Waert dat de leerlinghen / of elck van dien haren tijdt niet vol en stonden/ of wech liepen/so en salmen hen geen teecken laten hebben om vorder te gaen wercken : Ende de meester en sal binnen den selven loopenden Jaer gheen ander leerling in des wechgegaen plaetse vermogen aen te nemen: Alles opte boeten van drie guldens/een deel der Heeringe/ende het ander deel de Armen: Ende boven dien het Ambacht tot discretie vande Superintendenten ende Gouverneurs verboden te werden.

Huys-

Huys-houdende Drapiers moghen van een stic-knecht leeren wercken.

De hoe wel by der voorszreven Keure allerrij. stic-knechten verboden is eenighe leerlinghen aen te nemen / soo verniacht nochtans een Drapier selfs huys houdende / eenen stic-knecht aen te nemen/ ende binnen sinen huysen werckende / van den selven t'ambacht te leeren : Midts dat de selve stic-knecht al vozen ten ghenougen ghehouden is te bewijzen een goet meester te zyn / ende dat hy beneffens den Drapier / niemant anders en sal mogen leeren / opte boeten inde voozgaende Keure begrepen.

Meester linde ende andere wevers mogen t'ambacht doen.

Des sullen nochtans ende niet jeghenstaende de xxxij. voozgaende Keure / alle lindewevers burghers of poozters deser Stede / wesende vize meesters/ immers haer prouwe vanden voorszreven Ambachte ghe-daen hebbende/ende vooz goet opghenomen zijnde/mitsgaders alle andere wevers/onder dese neeringhe / ter discretie vande Waranderers/ toe ghelaten mogen werden te wercken / indien sy de selve bewijzen connen daer toe ghenouchsaemlick bequaem ende ghequalificeert te zyn: midts op geschreven zijnde/ ende betalende t'recht vande Heeringhe/ghelijck andere stic-werckers.

Inncomen van knapen of stic-werckers.

Alle knapen of stic-knechten / tzy die binnen deser Stede gheleert hebben / of huysen in eenighe Landere neeringen/die binnen deser Stede op haer eyghen stuc begeeren te wercken / zyn al vozen ghehouden

D iij den

den ten ghesonighen als vozen / te bewijfen dat sy goede
Weekers zijn / ende ten behouwe vanden Ambachte voor
t'innecomen te betalen ses stuvers: Welck ghedaen zijn-
de / ende eer niet / haer merck opt Halle-bouck by de Clerc
vande Waranderers mach werden aengetepkent: alles
opte boete inde voorgaende Keure begrepen.

VVercken mitte lijsten.

xxviii **E**n sal alle Saepen ende Grogreynen beginnen
te wercken mitte blaen-lijsten / die in gedaen zijn-
de / salmen wercken een duym bree / ende schieten
de enterbate een scheute van blaen linnen gaerne / daer
naer vier scheuten mit witten inslach / ende dan noch een
scheute mit blaen linnen gaerne.

Zullen in de Heeren Saepen (behalven haer enterbate
als vozen) ghewrocht moeten worden dype blauwe wol-
len lijsten langs doorgaende den egge.

De dobbel lijsten (behalven haer enterbaten als vozen)
op elcken egge mit twee lijsten van blaen linnen gaerne /
ende tusschen beyde de lijsten salmen laten loopen een riet
vande ketens langs deur / te weten vier draen vande ke-
ten in een riet op hem selven.

Ende in Grogreynen sullen alle werckers ghehouden
zijn / enterbate te schieten van blaen linnen gaerne: Alles
ende t'elcken op een boete van dype stuvers / ten behouwe
vanden Armen.

Omme gaen onder de Neeringhe.

xxix **E** Waranderers sullen so dickwils alst hem by de
de Superintendenten ende Gouverneurs belast
wort / of dat sy daer toe eenighe occasie vercrigen /
tot voordernisse vander Neeringhe (t'gheheel Ambacht
deur) omme gaen / op alle saken behoort oplicht nemen:
ende faulte bevindende / sullen die bekeuren / ende straffen:
Ghe

Ghemietende voor elcken onnuegang / upt t'ghelt vande
Neeringhe / elck thien stuvers.

Des werckers mercken in te wercken.

Alle werckers sullen haer tepcken in elck stuck xxviij.
moeten wercken op een taellie naer t'epnde ende
den egghe / op verbeurte van dype stuvers / ten be-
houwe vanden Armen.

Qualick ghevracht.

Al wercker bevonden wert vier ghebroken draet xxviij.
sten ofte ydele hevelten inden oberloper onghes-
maect te laten loopen / sal verbeuren ses stuvers:
ses draeten neghen stuvers: acht draetten twaelf stuvers:
thien draetten achtthien stuvers: twaelf draetten vieren-
twintich stuvers: ende so hoorts verhoghende naer ad-
venant tot achtthien draetten toe / ten profijte vanden
Baillij ende den Armen / elck de helfte.

Enckelen draet in een hevelte.

Een Drapiers en sullen eenige Grogreyn ketens xxviii.
wercken / ofte doen wercken mit enckele draetten /
te weten eenen enckelen draet in eenen hevelte / op
te staen tot correctie vanden Gerechte / als een die valsche-
lick de Neeringhe hadde ghesocht te vercoorten / boven de
verbeurte vande goeden / voor de Neeringe / de Stadt / de
Baillij / ende den aenbrengher / elck een vierdepaert.

*Twee dobbel ghetwijnde draetten
in Grogreynen.*

Iemandt en sal in Grogreynen meer dan twee xxix.
dobbel ghetwijnde draetten moghen wercken / te
weten / vier enckele draetten buyten de lijste /
langs

langs deur inden hevelte / of twee hevelten op eenen
schacht / wisseldende jegens de lijste / opte boete van drie
stivers / ten behouwe vanden Armen.

Tijt om af te wercken.

xi. **D**at ghene werckers eenighe Saeyen of Grogren-
nen langher sullen moghen inne houden / de bree-
de dan een maent / de smalle dan veertien dagen /
op pene indien de Drapier daer ober clachtich viele / van
ter discretie der Superintendenten ende Gouverneurs /
te verbeuren dertich stivers / d'een helft voor de Neering-
ghe / de Bailly / ende den Armen / ende d'ander helft voor
den clagher.

Gheen twee meesters te wercken.

xii. **S**ullen oock gheen werckers van Saeyen ofte
Grogrennen hem verborderen voor twee mee-
sters clessens mit een ghetouwe te wercken / noch
oock twee ketens / verscheyden meesters toe behorende /
in heurlieder huysen of bewaringhe hebben: ten waer
in't scheyden van den eenen meester tot den anderen / of
ten waer mit toelaten van den rechten meester / te weten
de ghene daer vozen den wercker ghewoon is ghesa-
delijcken te wercken. Ende dat van ghelijcken ghene
Drapiers sodanige werckers verscheyden ketens sullen
in handen stellen / of daer toe beweghen om te wercken /
telcken op verbeurte van dertich stivers voor de wer-
kers / ende van drie guldens voor de Drapiers: te bekee-
ren aen de Stadt / de Neeringe / den Bailly / ende den Ar-
men / elck een vierdepaert.

Lengde

Lengde van drommen.

Gheen wercker en sal hem verborderen sijn drom-
men langher te laten dan drie vierendeelen / ten
hoochsten een half vierendeel daer en boven / mit
de knoopen ende tsaepken / op de boete indien den drom
behonden worde op een elle / van vijftien stivers / op een
elle ende een half vierendeel / van dertich stivers: ende be-
honden zijnde op een elle ende een vierendeel / van bouen
de voorschreuen dertich stivers oock te werden ghecor-
rigeert by die vande Scherichte: de voornoemde boeten
te verdeelen aen de Neeringhe / de Stadt / den Bailly / en-
de den aenbrengher / elck een vierdepaert.

Dat oock ghelijcke boeten verbeuren / ende mede ghe-
corrigeert sullen worden de ghene diemen bevint eenighe
langher drommen ghecocht te hebben.

Schabben reeden.

Iemant en vermach eenighe Saey ofte Groyn
schabben te wercken / dan mit voorweten ende
woorlof vande Superintendenten ende Gouver-
neurs.

Ende en sullen de voorschreuen Superintendenten
ende Gouverneurs gheen consent vermoghen te gheuen
om eenighe gheheele ketens aen schabben te laten wer-
ken / niet alleenlijcken den ghenen diet versoucken (in-
dient sonder merckelijcke quetse vander Neeringe mach
gheschieden) tot hun eyghen selfs sijtinge schabben van
Saey of Grogrenn toe laten te moghen reeden van vier
of van acht ellen / coxter noch langher / ende dat sijn
of grof / tot elck ghelieuen: midts dat sy sullen moeten
ghemerckt / ende mit lijsten ende entrebaten gewocht
zijn / oock haer gheheele breedde / ende vol getal van draet-
ten hebben als gheheele.

E

De

De voorszreuen Schabben of gewoicht wesenende/sal-
men die ter Halle den Waranderers presenteren / om ge-
lopt te worden mitter P. ende daer vozen den Waran-
derers betaelen eenen haluen stuber. Al op verbeurte
so sy anders op ghereet worden / van tgoet ten behouwe
vander stadt/ende van dertich stubers / te verdeelen aen
de Heeringe/de Bailly/den Armen / elck een derdepaert/
ende bouen dien ghestraft te werden naer Superinten-
denten ende Gouverneurs de sake bevinden sullen.

*Heeren Saeyen van ghetwijnde ketens
ende ghekaerden inslach.*

xlviij. **D**e wel by der Keure hier vozen articulo thien
verboden is wolle te doen kaerden / of ghekaert
gaerne te gebruycken / so vermach nochtans elck
een omverbeurt heeren Saeyen te reeden mit ghetwijn-
de ketens / ende ghekaerden inslach.

*De mercken van Drapiers ende Coopleyden inne
te naeyen, ende egghen branden.*

xlviij. **A**lle Drapiers sijn ghehouden haer merck in elck
stuck / oock in elcke Schabbe / mit een graeuwen
grwijn draet te naeyen beneffens tmerck vanden
wercker/ende haer eggen van Saeyen ofte Grogreynen
te branden / of sulcx te doen doen/eer dat die ter Volderpe
werden geleuert / alles op verbeurte van drie stubers/ten
behouwe vanden Armen.

Van ghelijcken sijn alle Coopleyden ghehouden haer
mercken inde Saeyen of Grogreynen te naeyen mit een
graeuwen ghetwijnenden draet/op ghelijcke verbeurte.

Saeyen

*Saeyen ende Grogreynen ter Loy-halle te brenghen
om tventloot te ghecrighen.*

Sullen voortz alle Saeyen ende Grogreynen rouw-
lijcken touwen comende om tstadts vent-loot te be-
comen/ gebrocht moeten worden byden Drapier of
Wercker en niet byden Volders aen de gezworen Meter/
ter plaetse daer hy ten bevels van die vande Gerechte je-
ghenwoordich zit-plaetse hout / of in tijden ende wijlen
houden sal / opte boete van zes stubers : te bekeren d'een
helft aen den Bailly/ende d'ander helft aen den Armen:
Omme by de voorszreuen ghezwozen Meter (so veel de
Saeyen aen gaet/ende geen andere) gemeten te worden/
ende sal tvent-loot aen geenem stucken werden geslagen
voor die gemeeten en lang genouch bevonden sullen sijn.

Welcken Meter de selue sal moeten lang vinden / de
double vijfendertich ellen een quaert : de sijne ofte smalle
vier ellen langher / alles Antwerpsche mate / ghelijck de
selue in de Loy-halle deser stede is / ende ghebruyct wert.

De voorszreuen Meter sal tot gerijf vanden ghenen
dier aen gaet/alle dagen daer op gehouden sijn te wacht-
ten / tot sodanigen plaetse ende ure als hem / ende de ghe-
meene Drapiers deser neeringhe alreede is aengeseyt en-
de bekent ghemaect / ende noch vorder deur vermeerde-
ringhe der neeringhe aengheseyt / bekent ghemaect/
ende belast sal worden.

Indien de voorszreuen Meter de Saeyen lang ghe-
nouch bevindt / sal hy tvent-loot daer aen slaen : mer te
sozt bevindende/of oock indien de smetten ende jarquet-
ten niet accorderende en worden bevonden / sal onder
sijnen eedt alle sodanige stucken aen handen vande Wa-
randerers ghehouden sijn te leveren.

Worder sal pegelijck die tgoet presenteert/voor tstadts
gherechtigheyt / mitgaders voort meten / betalen ouer
pder double Saeyen een stuber ende van de smalle een hal-
ue stuber op verbeurte van tgoet / ende bouen dien

E ij

ghecor-

ghecozigert te worden als een die tstadts gherechticheyt heeft willen te cort doen. Ten welcken eynde elck een gehouden is passinghe van ghelt mede te brenghen op verloncken te zijn.

Mer belanghende de Grogrennen / de selve en sullen niet gemeten worden voor ende al eer die/om/ of tot haer laetste oordeel comen/ghelijck van de heeren saepen wert gedaen: ende niet te min ter raewer persse comende/ benessens de stadts gherechticheyt het oortgen voor den Meeter betalen/ende sulcx tventloot ontfanghen.

Stucken te cort bevonden.

xlviij. **W**ie Saepen die by den gheswozen Meeter bevonden werden een vierendeel te cort/sullen gelden tot verbeteringhe vanden Coopman ses blancken: een half elle te cort/sal boeten twaelf stubers/ voor de Meeringhe de helft/ende voor den Armen ende aenbrengher elck een vierdepaert: ende tot verbeteringhe vanden Coopman twaelf blancken / alles tot last vanden wercker. Vorder wat Saepen over de half elle te cort werden bevonden/ de selve sullen geroost worden op vier ellen/ ende dien volghende ghebetert/naer inhoudt vander Keure. Ende sal de Wercker of Drapier daer in schuldich bevonden/ by die vande Gerechte als een dief ende verbalscher der Meeringe/in/ende aen sijn lichaem ghestrafte worden mit geeselinghe of andersins / ghelijck sy tharer bescheydenheyt bevinden sullen te behooren.

Volders ampt.

xlviij. **W**at hem gheen Volders en sullen onderwinden eenige Saepen of Grogrennen/ noch ooc Schabben te vollen/ dan al voren den behoorlicken ende ghewoonlicken eedt aen handen van den Schoude/ of in sijn

absentie aen Burghermeesteren ghedaen hebbende / op pene van drie ghuldens te verbeuren over elck stuck of Schabbe/de Meeringe/de Stadt/ende de Bailly/elck een derdepaert/ ende boven dien naer der saken gheleghenheyt te werden ghestrafte.

Sullen alle Saepen ofte Grogrennen schieten mit goede swarte ghekeurde zeeppe / sonder traen ghezoden / ende mit gheen andere: ende die / naer sy verlesen of ghewijt zijn/behoorlick op zeepen: de doubel witte mit witte zeeppe/indien de Drapiers des versoucken/ ende de costen begheeren te vervallen / op verbeurte van ses stubers van elcken stucke/ten behouwe vande Meeringhe ende den Armen/elck de helfte.

Sullen voorts alle Saepen ende Grogrennen laten op haer behoorlicke breedte ende lengde / op verbeurte van twaelf stubers over elck stuck ten behouwe vander Meeringhe/de Stadt/ende den Armen/elck een derdepaert.

En sullen oock gheen Saepen die ter verwe gheloyt sijn/in/of dick vollen/ of sulcx doen doen/op verbeurte van dertich stubers van elcken stucke/ voor de Meeringe ende den aenbrengher/elck de helfte.

Sullen van ghelijcken alle Saepen ende Grogrennen wasschen ende vollen mitte voeten/ ghelijck van outs gewoonlick is: sonder daer toe te moghen ghebruycken eenighe vol-molens / stampers / of oock eenighe tobbens/ cuppen ofte vaten (bequaem zijnde tot ander manieren van vollen als mitter voeten) in hare huylen / of oock op haer erven mogen hebben/ ofte oock daer toe te ghebruycken eenighe loghe of stoffe/ den stucken schadelicken/ ofte alle tselue te doen doen/op verbeurte van drie ghuldens op elck stuck/ te bekeeren d'een helft aen den Bailly / ende d'ander helft aen der Meeringhe ende den Armen / elck een vierdepaert.

Vorder sullen de Saepen of Grogrennen soo wel op rceden/dat sy d'eerste reyse ter warandijze moghen passeren:

seren: op pene indien sy versonden worden / die selve tot haren costen te moeten verzeepen / verreyngighen / ende veruyberen. Ende by soo verre die de tweede reyse oock werden versonden / die gehouden te wesen t' haren costen te bereeden / ende ouer elck stuck te verbeuren ses stuwers / ten behouwe vanden Armen ende de Heeringhe / elck de helfte.

Ten laetsten sullen alle doubel witte Saepen aen treck viercant stellen / ende laten droogen / al eer zy die den Perser sullen over gheben / op verbeurte van drie stuwers / ten behouwe vanden Armen.

*Belooning vande Volders byde Cooplyden
ende Drapiers te voldoen.*

Lij. **D**at de Volders alle Cooplyden ende Drapiers sullen dienen voor soodanighen loon als hem by die vande Gherechte mit advijs van Superintendenten of Gouverneurs na ghelegghentheyte des tijts / op elck stuck gestelt is / ofte sal worden: Ende selve loon geensins en sullen mogen verlagen of verminderen / of eenighe andere practijcken daer inne ghebruycken / om by dien middele / of andersins / malcanders colanten te ontrecken. Ende sullen oock haer toeghebouchde belooninghe vande Cooplyden ende Drapiers ghehouden zijn t'ontfangen in penningen / sonder vande selve eenige goeden ofte waren te moghen coopen / om mit vollen in te winnen / noch oock tot dien eynde vande selve eenighe penninghen op leeninghe te lichten / of finantie te doen / of oock ghelagen te laten verschieten: Alles ende elck point op pene die hier tegens bevonden worde ghedaen te hebben / tzy directelick ofte indirectelick / by waer Coopman / Drapier of Volder / daer over by die vande Gherechte arbitralicken te werden ghecozrigeert.

Smetten

Smetten ende hacquetten te ondersoucken.

Dat de Bailly vander Heeringhe op allen plaecten Ende stonden / goet / neerstich / ende sochvuldich ondersouck sal doen / of alle de smetten ende hacquetten van ghelijcke ende behoerlicke lengde ende distantie zijn / op de boete (soo eenich smette een half elle te royt worde bevonden) van dertich stuwers / ten behouwe vanden Bailly / tot laste vanden wercker / ende boven dien by die vande Gherechte ghecozrigeert te worden.

Warandijze opte Greynen vant vollen.

Alle Greynen moeten terstondt naer die ghevolt lij. zijn / ten ghewoonlicken Loy-daghen ghebracht worden ter warandijze / onnue vant vollen te werden gheoordeelt / op pene van twintich stuwers over elcke stuck te verbeuren: te verdeelen aen de Heeringhe / de Bailly / den Armen / ende den aenbringher / elck een vierdepaert.

Ende sullen de voorszreven Waranderers voor haer recht vande warandijze / ghenieten van elck stuck twee penninghen Hollants / sonder meer.

Conroy-goet over te leveren.

De Volders moeten voort aen alle t' conroy goet / lij. te weten / Greynen / Heeren Saepen / Dobbelijcken / ende fijne Saepen / over leveren ten huysse vande Conroyers / swoonsdaechs ende saterdaechs / voor der Sonnen ondergang / opte boete van drie stuwers / van elcken stucke / te bekeeren aen den Bailly ende den Armen elck de helfte.

Con-

liij. **W**heen Conroyers en sullen hem onderwinden eenighe Saepen/Grogrepen/ of oock Schabben te conroyen/ dan al vozen aen handen van den Schout of in sijn absentie aen Burghmeesteren den behoorlijcken eedt ghedaen hebbende.

Ende sullen alle beteringhen na t'oordeel vande Waranderers/ behoorlijcken in naepen/ al eer sy de stucken uyt haer hupfen laten gaen/ op pene van drie guldens te verbeuren ouer elcke stuck: de Stadt/ de Neeringe/ ende de Bailly/ elck een derdepact/ ende bouen dien naer der saken ghelegghentheyt te werden ghecorrigeert.

Voerder sullen alle Saepen ende Grogrepen die sy conroyen/ twaelf wyzen opten stoek laten staen/ al vozen die te ontlaen: ende de selue Saepen daer naer twaelf wyzen inder persse legghen/ eer sy die ter Halle moghen doen/ op verbeurte van drie stivers van elcke stuck/ ten profijte vander Neeringhe ende den Armen/ elc de helfte.

Zullen oock alle Saepen ende Grogrepen so wel op reeden/ dat sy d'eerste reyle ter warandijze moghen passeren/ op gehouden te zijn die te verbeteren tharen costen: ende ter discretie vande Waranderers na tbehooren te boeten/ ten behoube vander Neeringhe.

Ende sijn ghehouden alle ghebreken mit eenen lijnen ofte vlasschen draet opten egghe naest den ghebreke te tooghen/ op pene van ouer elcke faute/ ten behoube van den Armen/ te verbeuren drie stivers.

Belooninghe vande Conroyers.

liij. **E**n Conroyers in dienst van der Neeringhe zijnde/ moet haerlijnder belooninghe ghedaen worden in penninghen/ te weten mit goet gangbaer ghelt/

ghelt/sonder de selue eenighe waren in betalinghe te mogen gheuen/leueren/ofte vercopen. Of dat oock de Conroyers binnen wercken/ of eenighe ghelijcke practijcken sullen mogen souckē of gebruikken/ om malcanderen de Colanten t'ondergaen of t'ontrecken: Op pene dat soo wie bevonden worde hier jegens gedaen te hebben/ van ghestraft te zijn ten goetduncken ende verclaren van die vande Gherechte/ ende naer ghelegghentheyt der saken.

Strijpen in witte stucken.

Alle Grogrepen/ heeren Saepen/ ende dubbel-
stick/ comende wit ter warandijze/ ende ghebreck
hebbende van eenighe strijpen (deur tverluyt
vande Conroyers veroorzaeckt zijnde) sullen hyde Waranderers worden getepckent met S. tot waerschouwinge vanden Coopman/ van dat sodanighe stucken onbequaem zijn tot cramozijde of paerts. Ende sal de Conroyer/ de voorschreuen stucken aengaende/ zijn loon ende slop-ghelt verbeuren/ ten behoube vanden eyghenaer.

Tijt om tconroy-goet af te maken.

De Conroyers sullen alle tconroy-goet (twelck sy
swoondaechs ende tcladerdaechs tclavonts vande
Wolders moeten ontfanghen) sonder eenige stucken achter te houden/ telcken daechs daer aen voor der Sonne ondergang/ behoorlijcken conroyen/ op verbeurte van drie stivers van elcken stucke/ te bekeren aen de Bailly ende den Armen/ elck de helfte.

Ende werden ghehouden alle verstecken goet te verbeteren tot haren laste: twelck te verstaen is dat den Drapier tloon van den Conroyers maer eens van elcke stucke ghehouden is te betalen.

F Versters

Wij. Heen personen en sullen hem onderwinden het Ambacht of de Heeringhe van perffen te doen/ dan daer toe by die vande Gherechte toe gelaten zijnde/ende den behoorlijcken eedt ghedaen hebbende. Ende sullen de doubel witte twaelf/ ten minsten thien upzen lang inder perffe laten leggē/ende de doubel zwarte ten alder minsten (alst haest vereyscht) zes ghelijcke upzen lang.

Wor der alle beteringhen ter ordonnantie vande Waranderers / in keur-zilver mit tstadts tepcken kennelijcken ghetepckent / behoorlijcken in naepen/aleer sy eenige stucken upt haren huysen laten gaen. Ende indien sy bevonden worden anders ghedaen te hebben / sullen upten Ambachte haer leuen lang worden gebannen/ende bouē dien gestraft als dieuen die de Heeringhe hebben gesocht te vercoorten ende berouen. Ende indien sy bevondē worden de voornoemde stucken minder tijdt / dan voorschreuen is/in der perffen ghelaten te hebben/sullen verbeuren drie stubers van t stuck/ten behouwe vanden Bailly ende den Armen/elck de helfte.

Ophoeselen van witte Greynen, ende heeren Saeyen.

Wij. Alle de Greynen ende heeren Saeyen sullen by de Perffers worden ghepresenteert ter Lope / ende Lopghehoeselt/ gelijk vande verwe Saeyen wert gedaen. Ende belanghende de gene daer beteringe op valt/ sullen de Waranderers daer aen een betering-loot doen slaen/omme dien volghende de beteringen (naer die gheberwet sullen zijn) daer inne te werden genaeyt/ volgende de keure: ende opte boeten/breucken ende straffen daer by ghestelt ende verclaert.

Saeyen

Saeyen mit twee cruysskens niet opte hoefelen, vercopen, noch verwen.

De Perffers en sullen gheen Saeyen twee cruysskens hebbende/ noch Grogrennen mit B. mit B B. of meer/op hoefelen / of op knopen / of sulcx doen doen/op verbeurte van dertich stubers ouer elcken stucke: te bekeeren aen de stadt/de Heeringhe/de Bailly/ ende den Armen/elck een vierdepaert.

Dan ghelijcken en sal niemant ghelijcke Saeyen of Grepnen vercopen / den Coopman leueren / of inde verwe doen/op verbeurte ouer de breedte van drie guldens/ ouer de smalle van twaelf stubers/ende ouer de Grepnen van dertich stubers/te verdeelen als bouen. Ende waer sulcx bevonden by pemandt gedaen op boordeel / om perrijckel te schuwē van een stuck/sal bouen de boete werden ghestraft naer tbevinden vander sake.

Watmen vermach dick te vollen, ende wit vt te voeren.

Wij. En peggelijck vermach dick te vollen/of de koorde te doen breken/alle heeren Saeyen/ tzy de selue mit armijne te verwe zijn ghelopt/of haer uiterste oordeel mit twee of drie loden sullen hebben becomen: oock doubel ende enckele witte prenten/ ende anders gheen Saeyen dan doubel stuck/ ende enckel stuck / ghenaeemt pieches/die een peggelijck ggehouden sal zijn de koorde ten minsten te doen breken/ ofte dick te vollen / sonder de selue wit buyten deser stede te moghen upt voeren: mer niet dan naer die alhier wel ende behoorlijcken gheberwet zijn/ende daer van haer oordeel vande Waranderers becomen sullen hebben / op verbeurte van tgoet/aen de Heeringhe/de stadt/den Armen/ende den aenbreuger/ elck een vierdepaert.

F ij

In

In sulcken verstande nochtans / dat alle sticken ofte piechen diemen in coleuren wil doen verwen / by sullen zijn van niet in of dick te vollen. Ende indien die ter warandijze bevonden werden haer colour niet te vermogen / salmen die oordeelen om te swarten / ende sullen sulcks al bozen dick ghevolt moeten worden.

Des sullen alle de voorschzeuen witte prenten ende sticr / naer zy dick ghevolt zijn / in t'viereant aen de ramen ghestelt / ende daer na ghebracht moeten worden ter warandijze / omme aldaer by de Waranderers ghewarandeert te worden of de selve behooslicken gevolt ende gheviereant zijn.

De voorschzeuen witte prenten ende sticks van vollen ende viereanten ghewarandeert zijnde / sullen ghebracht moeten werden totten Controers / ende gheconropt zijnde / weder ghebracht werden ter warandijze / omme van het conropen gheoordeelt te werden : Telckens indien contrarie ghedaen werde / op verbeurte van dertich stuvers / te verdeelen aen de Bailly / de Heeringhe / ende den Armen / elck een derdepaert.

Welverstaende dat de piechen ende stucke van doubel Saepen ende geen ander / sulck mogen werden wit wtgevoert / naer die haer volcomen oordeel sullen hebben van dick vollen / coorde bzeken / ende conropen.

Ende sullen de voorschzeuen Waranderers ter sake voorsydt / soo wel van t'oordeelen van t'vollen ende bree-den / als van het conropen / genieten een oort stuvers van t'stuck.

Stucken ter eerster reyse te verseynden, ende daer naer te waranderen, tzy met of sonder boete.

Waranderers sullen vermogen alle Saepen of Grogreynen / om grof ofte slapheyt / voor d'eerste reyse te verseynden / sonder de selue te sulcken / ende de

de selve alldan te tepckenen mit seker tepcken hier achter onder de andere zegels ende tepckes deser Heeringe / mede gestelt / t'welc te verstaen sal geuen / dat het voor deerste reyse versonde is / ende voor de tweede reyse weder comende / dat d'selue stucken alldan geoordeelt sullen werden ter discretie vande Waranderers. Ende sullen de boeten van grof ofte slapheyt / die daer op sullen werden gestelt / gemet wer den by de Perssers / tot laste vanden Drapier.

Stucken van slapheyt vervallende.

Alle stucken deser Heeringhe / de welcke comen / by de ter warandijze / vervallen van slapheydt / daer van sal de schade comen voor d'een helft tot last van den Drapier / ende voor d'ander helft tot last van den wercker / tzy de selve binnen schyws werckt / of daer buyten.

Alle looden pin-looden, ende wel te bewaren.

Alle looden diemen voort aen ter warandijze sal wrij / ghebruycken / moeten zijn pinne-looden / op dat die te beter ende vaster sullen moghen houden : ende is elck een schuldich ende ghehouden die wel te bewaren / ende mit binden of andersins sulcx te verckeren / dat die niet af en vallen / op pene dat de Werwer of Conroper die de Saepen of Greynen brengh / tzy ter warandijze van t'blaewwen / of oock ter laetster warandijze / daer aen de ghewoonlicke looden niet en werden ghewonden / t'elcken verbeuren sal twee stuvers over elcke vermisste loodt / ten behouwe vanden Armen. Ende mach de Werwer ofte Conroper daer op letten of zy op het ontfangen vande selue / haer looden oock hebben / ten eynde sy sulcks wyter schade bliuen.

f iii

Greynen

Greynen ende Heeren Saeyen, mitsgaders Schabben ende Piechen ter verwe te oordeelen.

lxviii. Alle Greynen ende Heeren Saeyen sullen moeten werden gheoordeelt ende gewesen ter verwe/ende sulcks binnen deser Stede wel behoorlicken gheberwet: sonder datmen eenighe vande selue / mitsgaders oock Schabben ende Piechen (wtghesepdt de Piechen ende stucken van double Saeyen ende gheen ander / die hier bozen inde tselichste Keure toeghelaten zijn wit wt te boeren) wit sal mogen wt boeren / op verbeurte vande stucken diemen hierentegens poochde wit wyl te boeren: te verdeelen aen de Bailly/de Reeringe/den Armen/ende den aenbrengher / elck een vierdepaert / ende boven dien arbitralicken te werden ghecorrigeert.

Ende sullen de voorschreuen Greynen ende Heeren Saeyen voor t'eerste ghelopt werden / de gene die drie looden sullen vermoghen / mitter armijne ende D. Die daer van vervallen tot twee looden / mitter armijne ende het Crupfken: ende die daer van vervallen / mitter armijne ende P. beteyckenende pieche. Ende naer die gheberwet zijn/sullen weder ter warandijze werden ghebracht/ende voor gestelt/omme (indien de selue bevonden werden wel ende te recht geberwet) gezegelt ende gelopt te werde mit drie/twee/of een zegel/volgende hun voorgaende oordeel.

*Looden vande langde aen
Heeren Saeyen.*

lxv. Oock salmen alle looden vander langde van Heeren Saeyen / inne ghevolt zijnde / af trecken/ende sullen de Waranderers de selue daer naer wederom hernieten/ ende een nieu loodt vander lengde daer op

op slaen / ten eynde den Coopman mach weten wat hy coopt. Van welck hermeten de voorschreuen Waranderers ghenieten sullen een oort stuers.

*Verwe ende warandijze van
Pieches of Schabben.*

lxvi. Alle Greynen ofte Saeyen die by de Waranderers/zy om quaedt werck / slappicheydt / of van quade stoffe / ghesneden werden aen twee of drie stucken (twelck men noemt pieches) salmen weder aen een naepen/binnen deser Stede doen blaetwen / ende ter warandijze brenghen / omme daer van gheoordeelt te zijn. Ende daer naer swart / of in coleuren geberwet wезende / sullen wederomme ter warandijze ghepresenteert worden om van t'zwart of coleure te worden gheoordeelt/ ende goet bevonden/sal de P. ende DELFS VERVVE aen elcke pieche gheslaghen worden.

Daer naer de Verffers de voorschreuen pieches van malcanderen ternen/ende elck bysonder op stucken sullen.

Van ghelijcken sullen alle Schabben diemen mit consent vande Superintendenten ende Gouverneurs reedt/ gheblaet/daer van gheoordeelt/ ende swart / of in coleuren gheberwet zijnde / ghewarandeert moeten werden. Ende dit alles op verbeurte vande goeden / te verdeelen aen de Stadt/de Bailly/den Armen/ ende de Reeringhe/ elck een vierdepaert.

*Gheen Piechen of Schabben
te blecken.*

lxvii. Heene piechen / twelck men verstaet daer de erterbaten zijn afghescheurt / mitsgaders die ter warandijze aen dypen of wieren zijn ghescheurt/ ende van ghelijcken geen Schabben/te weten de gene die mit

mit behoorlijk consent sijn gereet / ende sulcx aen beyden
zijden enterbaten hebben / en sullen alhier moghen wer-
den ghebleekt / niet geveerwet ofte in colouren / of diemen
zwart begeert in zijde verwe / al vozen de koorde ghebro-
ken zijnde vande voorschreue piechen / op verbeurte van
de goeden / te verdeelen aen de Stadt / de Bailly / den Ar-
men / ende de Heeringhe / elck een vierdepaert.

De versonden Saeyen te visiteren tot de
vierde reys.

ix. **D**ie sullen voort aen de Waranderers ghehou-
den zijn alle versonden witte breede ende smalle
Saeyen of Lijsten / te visiteren tot de vierde reyse /
ende de greyn Ouerkijckers tot de derde reyse toe : mits
eens / sonder meer / daer of ghenietende haer voorschreuen
loon. Dies en sal niemant vermogē eenige Saeyen meer
dan vier reysen / ende de Greyn Ouerkijckers meer
dan drie reysen te presenteren / of te doen presenteren / op-
te boeten van dertich stuvers / aen de Heeringhe / aen de
Bailly / ende den Armen / elck een derdepaert.

Onverbeterde Saeyen.

x. **D**e Perssers en sullen geen crupl kens Saeyen ofte
Grogreymen tweemaal op eenen dach presente-
ren / ten zy dat die behoorlijken verbodt of ver-
betert zijn.

Inghelijcx en sullen gheen blaen of zwart verwers
eenighe Saeyen die versonden zijn omme te verbeteren /
hem verbodden andermaal den Waranderers te pre-
senteren / ten zy dat die behoorlijken verbeterd zijn / alles
op ghestraft te worden gelijk de Superintendenten en
de Gouverneurs bevinden sullen te behooren.

Alle

Sijnt Maent Jurey
gheontd' aenstaende de plaemisse
nedinghe wofond' of amperant
op de woornadys gomardat houw

Sijnt Maent Jurey

*Die gheveestert dat die mensche des dinstadys
ende woornadys nae de heerde tijt gheslaght
woornadys gey godt zal moegh sijn dat de
heerde of gheslaght wofond' noornadys op de
3 soort was 3 r m op seck r m a*

*Die sijn des saturdayes alle hert godt
zal moegh sijn dat de heerde seft
niet voor noornadys ende aen day op seck tot
de heerde of niet noornadys of boorn
als woornadys ende sonda anders*

*De onleyde is geoorloft dat sy van / oprijne
tot verina octob des woornadys / onder
saturdayes moeghens tott seck de
r m be zal moegh ontfangen omme
als noeg ghepresentert te moegh wofond'*

Sijnt Maent Bolly

*Die de woornadys dinstadys ende woornadys
gey godt nae de heerde seft niet voor noornadys
gilleij nat madat op de boorn was 3 r m
op seck r m a*

*Die des saturdayes de heerde nae
trawest niet gey hert godt gilleij nat madat
op de 3 soort als woornadys*

*De onleyde is geoorloft dat sy van / oprijne
tot verina octob des woornadys / saturdayes
moeghens tott seck de r m be gilleij moegh
ontfangen omme als noeg ghepresentert te moegh
wofond'*

*Die woornadys op 3 soort woornadys nedinghe de
3 Bailly ende armij oec of d' d' d'*

Amber de alder contractende
wordt
Inde is verbodt binnen desen stad en alle
parten der omminghe in desen lande ende alle
parten der lande andere lande moeghe hooft
gonaem. Dan laet die hooft in desen
contractende te maken wil te worden
op de verboden vande lande

Wijf Conwijn maet

Item dat ons nijemant d'overvordene
singer conwijn maet hooft te
worde dat d' gewoont conwijn op de
zoute was d' faesting d' d' d' d' d'
vorderly alle goet

Wijf vande zavelgij
woorde hooft

Dat alle de yem die singer hooft
was zavelgij in de hooft omme te
de seene zavelgij gesondt sijn aentebinghe
aent zavelgij omme sijn sijn hooft
al seene sijn d' d' d' d' d' d' d'
vorderly alle goet sijn seene hooft
ijemant zavelgij moeghe te oome off veler
omme te hooft ydelig moeghe alle sijn
binnen woorden hooft d' d' d' d' d'
singer singer hooft te veler hooft
te oome omme te hooft sinder hooft
te oome hooft was al seene sijn op d' d'
hooft vorderly te sijn alle op de hooft
was zavelgij op d' d' d' d' d' d' d'
hooft vorderly van zavelgij vande hooft
zoute was off g' d' d' d' d' d' d'

Dat voortaf de hooft vande affworbij
off d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
was d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
ende omme te vorderly d' d' d' d' d'
te yem hooft d' d' d' d' d' d' d'
aentebinghe was andere ome d' d' d'

Wijf hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
al hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
ende d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vande hooft

Inde sal de hooft hooft was in d' d' d'
hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
zavelgij alle d' d' d' d' d' d' d' d'

Wijf d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

Wande d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
alle sal vorderly hooft vorderly
te oome ende d' d' d' d' d' d' d' d'
d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

Was alle andere hooft alle d' d' d'
hooft hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vorderly te hooft zavelgij alle vorderly
alle te oome vorderly d' d' d' d' d' d'
sijn sijn hooft op d' d' d' d' d' d' d'
te hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
sijn te hooft vorderly ende d' d' d' d'
sinder dat de hooft sijn hooft te oome
af sijn sinder moeghe sijn d' d' d' d' d'
sinder sijn hooft sinder te oome sal d' d'
te hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vorderly d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

Wijf d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vorderly d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

Te mede d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vorderly d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
vorderly hooft d' d' d' d' d' d' d' d' d'

Alle dese punten zijn naen voorgaen
admiral van Compromittendens ende
gouverneurs de

dourop gegeven hebbende
alsint voorgescreven en myn seyndende
voor den Stadt Jelft Edelgheerter
Wortheerde zijnde myn gespons L'amer
op de 5de Apryle 1610

Alle tgunst de Neeringhe aen-gaet, ter vvarandijze
te brenghen, ende voor t'uyterste oordeel niet te ver-
vreemden.

Alle Saepen ende Grogepenen / mitsgaders oock
piechen ende Schabben / moeten successielijcken /
ende den anderen verbolghende / tot alle waran-
dijzen werden gepresenteert tot het laetste oordeel toe in-
clus / sonder eenighe warandijzen over te slaen / ofte ee-
nige stukken / piechen of Schabben achter te houden / of te
berberghen.

Alle Saeyen moeten haer colour vermoghen.

An ghelijcken en sal hem niemandt verbozderen
eenige Saepen te reeden / dan elck zijn colour ver-
moghende / op ghehouden te zijn den Coopman
daer van te garanderen. In sulcken verstande dat in
desen niet begrepen en sullen zijn de cramozienen ofte
paersen.

*Vervvers hen t'ervven niet te onderwinden,
dan alvorens toeghelaten zijnde.*

Dat niemant hem boozts geneeren en sal moghen
mit overwen van eenighe stukken / dese Neeringe
aengaende / dan daer toe by die bande Gherechte
deser stede / opt adwijs van den Superintendenten ende
Gouverneurs toeghelaten / ende booz henen aen handen
van den Schout of in sijn absentie aen Burgemeesteren
eedt ghedaen hebbende:

Dat sy hem alleenlijcken / belanghende dese Neerin-
ghe / behelpen sullen mit sodanigen manier van verwen /
als hem is toeghelaten / te weten /

6

Eerste

Erstelijcken mit blaewwen ende ghemene coleurē
te verwen.

Of ten tweeden mit blaewwen ende cramozijn verwe.

Of ten derden mit cochinille verwen.

Of ten vierden mit zijde verwen.

Of ten vijfden mit blecken.

Zonder dat hem d'een voort aen des anders mae-
nier van verwen / voor alnoch sal mogen onderwinden:
ghesamentlijcken dat sy tot de selue Reeringhe van ver-
wen / hem sulcx toe ghelaten zijnde / niet ghebruycken/
noch oock binnen haer huysen hebben en sullen eenighe
stoffen tot sijn verwerpe / volghende de Keuren / schade-
lijcken ende verboden zijnde : op verbeurte van de selue
schadelijcke ende verboden stoffen / mitsgaders van hon-
dert guldens / te verdeelen aen de Reeringhe / de Bailly /
den Armen / ende den aenbrengher / elck een vierdepact:
ende bouen dien by die vande Gerechte te werden gecor-
rigeert naer t'bevint vander saken.

Opt stael blaewwen.

Ixxij. Alle Saepen die ter verwe sullen worden gheoor-
deelt / ende van ghelijcken alle Grogrenen / Pie-
chen of Schabben / salmen binne deser stede blaew-
wen opt stael daer toe verordent : waer toe niet anders
en sal moghen werden ghebruyckt dan weert ofte pastel /
ende gheen schadelijcke stoffe : op pene van arbitralijcken
te worden ghecorrigeert.

Zullen vorder de voorszeyuen Saepen / Grogrenen /
Piechen of Schabben / als vozen gheblaeut zijnde / weder
gehoort moeten worden ter warandijze / omme gestaelt
ende gheoordeelt te worden / elck op sijn coleur : sonder dat
de blaew-verwers de selue daer vozen uyt haren handen
laten gaen / ofte andere Verwers ouer gheuen sullen mo-
ghen / ofte dat oock eenighe bleckaerts / zijde of colcut
verwers

verwers / de selue onghestaelt sullen moghen ouer nemen
of ontfangen. Wie anders dede sal van elc stuck verben-
ren dertich stivers / te bekeeren aen de Stadt / de Reerin-
ge / de Bailly / ende den Armen / elck een vierdepact. En-
de sullen de voorszeyuen Saepen / Grogrenen / Piechen
ofte Schabben hoogh ghenouch opt stael ghevonden
zijnde / by de Waranderers ghestempelt worden mit den
doublen Arent / uytgesondert de heeren Saepen of Gro-
grenen daer van men paerts of violet cramozijs begeert
te maecken / de welcke beter ende hoogher gheblaeut
moeten zijn / ende tstael daer toe ghesteldt / vermoghen-
de / ghemerckt ende ghestempelt sullen worden. mit twee
double Arenten.

Van wit niet te zwarten.

Ixxij. Iemant en sal hem verbodderen eenige Saepen /
Grogrenen / Piechen of Schabben / hoemen die
sonde moghen noemen / van wit (sonder opt stael
als vozen gheblaeut te zijn) zwart te maken / op verbeur-
te vande goeden / ende bouen dien arbitralijcken te wer-
den ghecorrigeert.

Blaewwen van bleckaerts.

Ixxv. Ade sullen de Verwers de Saepen ter blecke ghe-
daen / so goet blaewwe dat sy d'eerste mael waran-
dijze moghen passeren als vozen : Mer die vooz
sulcx niet passeren en moghen sullen versonden worden /
indien sy versmoort of vettich zijn / om in de Vollerpe te
suyveren : Ende indien die niet behoorlijk en sijn ghe-
blaeut sullen om te verbeteren gheoordeelt / ende sulcx ge-
tepckent worden mit V.

Indien die de tweede reyse niet en waren ghebetert /
sullen andermael versonden / ende VV getepckent worde.

G ij

Ende

Ende by soo verre sy daer nae al noch niet en waren ghebeter/ende sulcx geen warandijze passeren mochten/sal de Werwer in alle schade verballen/ ende ghehouden zijn den Coopman ofte Drapier te voldoen/ ter discretie vande Waranderers: boven dien boeten ses stuvers vanden stucke/ d'een helft de Peeringhe / d'ander helft den Armen.

Povret saeyen.

Wien de Waranderers ter warandijze voor qua-
men eenighe gheblaende Saepen om te blecken/
niet levendich ghenouch van coleur (welck men
noemt povret Saepen) de selue sullen t'haer beschey-
denheyt / op t'stuck boeten d'ye stuvers / ten behouwe van
den Armen.

Coleuren.

At de Werwers alle Saepen diemen heurluyden
in coeluren doet verwen/hoe de selue moghen zijn/
wel deuchdelic ende sonder fraude sullen verwen/
t'elcken op verbeurte van d'ye stuvers vanden stucke/
voor de Peeringhe ende den Armen elck de helfte.

Sonder tot eenighe coeluren te mogen gebuycken co-
per-root/ofte andere stoffe de Peeringhe schadelick. On-
der welck niet en wert verstaen noch begrepen t'brezyl/
voor soo veel de Caneyte/ Violette/ of Azurpen aengaet/
sonder verder.

Wor der sullen alle stucken diemen op double coeluren
begheert te verwen/ t'z Groen/ Caneyt/ Violet of Azur/
voorgaende gheblaent moeten zijn opt stael den Wa-
randerers ghelevert / ende dat alleenlicken mit weedt of
pastel/ende mit gheen andere stoffen.

Ende

Ende moeten alle soodanighe gheblaende stucken / al
vozen die in hun voorschzeuen coeluren te stellen / by den
Waranderers opt voorschzeuen stael hem ghelevert / ghe-
oordeelt ende ghestaelt / ende sulcx hooch genouch bebor-
den / ghetepkent worden / de Groene G, de Caneyte T, de
Violette V, ende de Azurpe A.

Sullen vor der de voorschzeuen Werwers tot de Dio-
lette cramoziinen / naer die van t'stael als vozen sullen zijn
gheoordeelt / anders gheen stoffe moghen gebuycken
dan Cochinille. Ende dit al op pene indien eenich Wer-
wer bevonden mocht worden gebuyckt te hebben / t'z
coper-root / of ander substantie de Peeringhe schadelic-
ken: ofte eenich brezyl tot ander coeluren dan Caneyte/
Violette / Azurpe / ofte ten laetsten oock ander stoffe dan
Cochinille tot de Violette cramoziinen naer t'stael / van
in elck vande selue poincten breuckich bevonden / te boe-
ten vierentwintich guldens / voor de Stadt / de Peeringhe/
ende den Armen elck een derdepaeert: ende bouen dien
ghestraft te worden ten goetduncken / ende tot verclarin-
ghe van die vande Gherechte / als meymeedige ende ver-
ballchers der Peeringhe.

Mer indien zy eenighe der voorschzeuen stucken in-
de coeluren deden / sonder voorgaende ghestaelt te zijn/
sullen op t'stuck boeten dertich stuvers / te verdeelen als
vozen.

Dat vor der alle Saepē binnen deser stede mit coeluren
gheverwet / die by den Waranderers gheoordeelt wor-
den warandijze te moghen passeren / op een vande onder-
looden ghetepkent sullen werden mit D. Mer indien die
voor sulcx niet passabel en worden ghehouden / ende den
Waranderers nochtans docht t'ghebreck beterlick te
zijn / sullen de selue tot coste ende laste vanden Werwer
uyt ghestelt / ende ter beteringhe ghetepkent worden mit
B. Ende waren de selue ter ander reyse als sy ten waran-
dijze ghebrocht worden / soo wel niet gebeter dat zy pas-
seren

G iij

seren

seren mochten / sullen ter discretie vande Waranderers /
voor de tweede reys verbeteret / ende mit B B geteyckent /
ofte ter blecke gheoordeelt worden.

Van gelijcken sullen ter blecke werden gheoordeelt al-
le geuerde Saepen / die comende ter eerster warandijze /
bevonden werden quade verwe te hebben / ofte andersins
niet beterlijcken te zijn.

Ende soo wie eenige Saepen of Grogreymen ter blec-
ke gheoordeelt / onghetert weder ter Halle brochte / sou-
de verbeuren voor elc stuck ses stuvers / ten behouwe van
de Heeringhe / ende den Armen / elck de helft.

Conroyen van smalle coleuren.

lxxviii. **D**at voort-aen alle smalle coleuren die by de Ver-
wers werden gheberwet / wtghenomen de Paert-
se / ghelevert sullen moeten werden aen de Conro-
pers / om by de selue gheconroyt / geperst / ende ter waran-
dijze ghepresenteert te worden / op verbeurte van ses stu-
vers van t'stuck / te verdeelen aen de Bailly / de Heeringe /
ende den Armen / elck een derdapaert.

*Purpur-verwe, Moreye, ende
Violet-cramosie.*

lxxix. **D**e Grogreymen ende Heeren Saepen sullen mo-
ghen werden geberwet in Purpur-verwe / twelck
men noemt Moreye / nids dat die al voren be-
hoorlijcken moeten zijn gheblaent / ten minsten opt stael
den Waranderers daer van ghelevert / twelck indien sy
vermoghden sullen ghestaelt ende ghemerckt worden mit
twe halve Mernde / ende daer naer tot hun coleur mogen
worden gebrocht mit Cochmil alleen / sonder eenigherhan-
de ander verwe-gebevende stoffe daer toe of by te mogen
doen / of onder menghen ende ghebruycken / op verbeurte
vande

vande stucken / ende arbitralicken te werden ghecorri-
geert : Waer nae de selue den Waranderers weder sullen
worden vertoont / ende voren ghestelt / om haer uiterste
oordeel vande verwe te ontfanghen.

Wat Grogreymen ofte Saepen van paerts purpur / by
de Waranderers ghewesen worden in het swarte / de
selue sullen oock gemaeckt moeten worden doubel blaen.
Indien de selue binnen ses wecken niet swardt of
doubel blaen ter warandijze en worden ghepresenteert /
sullen boeten op t'stuck dertich stuvers : te bekeeren aen de
Bailly / de Heeringhe / ende den Armen / elck een derde-
paert. Ende om de selue faulten te onderbinden / wert den
Waranderers mit desen belast daer van behoerlick Re-
gister te houden.

*Hoemen blecken ende in zijde
verwe swarten sal.*

Aer dat de Saepen opt stael gheblaent zijn / sullen lxxx.
die worden gebleekt mit ellen schozzen / slijp / ende
wissel van pser of stael.

Ende beroerende de Grogreymen ende heere Saepen /
de selue (als voorsydt is / opt stael gheblaent wesende)
sullen moeten worden swart geberwet mit goede Duyt-
sche tonne-nie / ende anders gheen / naer die binnen de-
ser Stede ghekennt sal wesen : vorder mit ghalle / coper-
root / ende gomme diemen noemt Arabicum ofte Dra-
gantum / ende gheen ander : Alles sonder eenigherhande
ander substantie of stoffe daer toe te ghebruycken / telc-
ken op een boete van dertich stuvers over elck stuck / ten
behouwe vande Heeringhe / de Stadt / de Bailly / ende
den Armen / elck een vierdapaert. Ende boven dien arbi-
tralicken ten goetduncken van die vande Ghertchte te
worden ghecorrigeert.

Beter

Beter vervve als ghemeene extraordi-
narie, te betalen.

lxxij. **W**nde dat tot welcker tijt eenige Coopluyden ende
Drapiers beter verwe/ als de gemeene/ begheeren
geleyt te hebben/ op de Grepnen/ heeren Saeyen
ofte Diechen/ dat den Verwers selue ghehouden sullen
zijn te doen/ nits by heur luyden genietende bouen haer
ordinaris loon vier stivers van t' stuk/ ende de Diechen
naer advenant/ nits gebruikende behoorzijcke stoffen/
op boete ende arbitrale straffe int voorgaende articule
verclaert.

Plaetse vande betering-loodes.

lxxij. **A**lle betering-looden tot laste vanden blaen-ver-
wer/ sullen ghestelt worden opte enterbate twee
Duyden vorder dan mē het betering-loot tot last
vanden Drapier ghewoon is te stellen.

Gheen vlecken onbehoorlijk wt te doen.

lxxij. **W**een Verwers en sullen hem verbodden eenige
vlecken uyt Saeyen ofte Grogreynen te doen/ of
de selue te verduyfsteren of te bedecken mit eenige
onbehoorzijcke substantie/ by der Keure niet toegelaten/
op pene van arbitralijcken ghestraft te worden als be-
drieghers ende vervalschers der Neeringe/ ende het am-
bachte van verwen haer leuen lang verbodē te worden.

*De Verwers, Conroyers, ende Perffers, in per-
soon ter Loy-halle te moeten zijn.*

lxxij. **A**lle blaen ende zwart-verwers/ ofte hare die-
naers/ mitgaders de Conroyers ende Perffers/
sijn ghehouden hem in persone ter Halle te laten
vinden/

binden/ dier tijden als men haer goeden lope/ opte boete
indien sy mer zes stucken/ of daer beneden/ ter warandij-
ze hadden/ van vijfthien stivers: ende meer stucken ter
warandijze hebbende/ van dertich stivers eens/ al voor
de Neeringhe ende Bailly/ elck de helfte.

Ende sullen onder eede de beteringen/ elck so veel hem
aen gaet/ naer t'oordeel vande Waranderers/ in Keursil-
uer als voren/ in naeyen/ ter sy die uyt haer luyden la-
ten gaen.

Versonden Saeyen ende Grogreynen.

De gheberude Saeyen of Grogreynen van haer lxxxv.
lopen/ nits t'ghebreck van verwen vervallende/
sullen ter discretie vande Waranderers/ tot drie
reysen toe versonden moghen worden om verbeterd te
zijn sonder van het eerste of tweede versenden/ tot eenige
boeten te staen: Daer indien sy de derdemael ter waran-
dijze comende/ bevonden worden niet behoorzijcken ghe-
betert/ ende dat die sulcx weder worden versonden/ sullen
boeten drie stivers opten stucke/ tē behoude van de Neer-
ringhe ende den Armen/ elck de helft.

Ende by so verre de selue de vierdemael ter waran-
dijze comende/ als noch bevonden worden onberbe-
tert/ sullen ghesneden worden: ten waer de Warande-
rers onder haren eedt bevonden t' stuk noch sterck ghe-
nouch te wesen/ om een verbetering te verdraghen. In
welcken ghevalle sy selue exsuperabundanti voor de vier-
de mael sullen mogen versenden/ nits boetende op t' stuk
zes stivers.

Ende daer naer/ te weten de vijfde reyse ter waran-
dijze comende/ ende niet behoorzijck ghebetert bevon-
den/ sal moeten worden ghesneden: Alles tot laste vanden
Verwer.

Zullen voortz de voorszreuen Waranderers/ indien
de Saeyen

de Saepen bepins oec / zwatmoedich / of darf ter waran-
dijze quamen / de selue vermogen te verseynden ter Vol-
derne / omme tot laste vanden Verwers ghesynuert te
worden / sonder vorder boeten.

Drooch ter warandijze te brenghen.

lxxvij. **A**lle stukken sullen telcker tijt datmen die ter Halle
presenteert / omme by den Waranderers ouer de
Superste ghehaelt / besien / ende gheoordeelt te wor-
den / behoorlicken drooge moeten zijn / ter bescheydenheyt
vande Waranderers / ende sulcx te moghen worden ver-
sonden / of anderlins ghestrakt. Des nochtans de Super-
intendenten of Gouverneurs by tijden van noot toelaten
sullen moghen blaen wyt te setten.

Loon van Verwers in penninghen te betalen.

lxxviii. **A**lle Verwers aen deser neeringe arbejdende / sul-
len haer verwe-loon van de Cooplyden of Dra-
piers ghehouden zijn te ontfangen in penningen /
sonder voorgeende vande selue eenighe goeden of waren
te mogen copen / om mit verwen inne te winnen: noch ooc
tot dien eynde vande selue eenighe penningen op leen-
ghe te lichten / of finantie te doen / of oock ghelaghen te
laten verschieten / of eenighe sinre practijcken tot naer-
deel van dese keure te moghen ghebruycken / of in twerck
stellen: Alles ende elck poinct op pene dat de gene die hier
jegens bevonden sullen worden ghedaen te hebben / tzy
directelijcken ofte indierectelijcken / hy waer Coopman /
Drapier of Verwer / daer ouer by die vande Gherechte
arbitralicken sullen worden ghecorrigeert / ende bouen
dien te verbeuren thien guldens / ten behouwe van den
Baillij ende den Armen / elck de helfte.

Om

Om i' opperste loot.

lxxix. **N**emant en sal hem verborderen eenighe Saepen /
heeren Saepen / ofte Grogrennen / argher te ree-
den / dan om drie looden te zijn: ende waert dat hy
eenighe double of fijne Saepen beter reede / t' selue sal ge-
boet worden ter discretie vande Waranderers.

Ordre ende tijt vande warandijze.

lxxx. **E**n sal alle goet ter warandijze brenghen mit
tmerck verknocht / op verbeurte van een stuber
van elcken stukke / ten behouwe vanden Baillij.
Ende en sal niemant vermoghen de selue te ontgnos-
pen / dan alleen den Clopper / de welcke selue oock op
lijnen eedt / niet en sal doen vooz ende alcer twolle oordeel
vande Waranderers daer ouer ghegheuen ende ghestre-
ken is. Ende ten eynde de Clopper mits der menichte
niet en come te dolē / en sullen mer twee Saepen of Grep-
nē telffens / of op eene tijt ter tafele vande warandijze mo-
ghen zijn / te weten / een loopende / ende een cloppende.

In tworder sullen alle de Verffers ende Conroyers
onderlinghe loten omme alle de goeden ende stukken die
by hem ghepresenteert moeten worden / by ghebeurten /
ende alle daghen veranderende / ter camere vande wa-
randijze inne te brenghen / sonder insicht te nemen of de
selue goeden ende stukken by hem / ofte by andere wer-
den gheperst.

Woozts so sal né ordinaerlicken waranderen s' woon-
daechs ende saterdaechs / so wel vooz als naer de midda-
ghe / te weten vooz de middage ten acht upzen beginnen-
de: eerst de verwe Saepen / daer aē de gekaerde Saepen /
achter die de double witte / vervolghende t'ualle goet /
ten laetsten heeren Saepen. Ende ten voorszreuen da-
ghen

H ij

ghen naer middaghe / tot sodanigen upze als gelegenste sal zijn / alle de Grepnen.

Van ghelijcken salmen smaendaechs ende donderdaechs ordinaerlicken waranderen alle ghecolourt goet / beghinnende van den eersten Martij tot den laetsten Septembrijs / smorghens ten leuen upzen : Ende van den eersten Octobris totten laetsten Februarij / smorghens ten acht upzen. Vozder ten selven daghen naer de middaghe altijs te een upzen. Welcke tijdt ende upzen om te waranderen / de Waranderers ghehouden zijn waer te nemen / op verbeurte van dype stuyvers / vooz den Armen / tot last van elcke ghebrekighe. Des sullen de voorszreuen Waranderers de upzen vande ghaerne-marct vyn hebben.

Zullen vorders de voorszreuen Waranderers op gelijcke boete ten dienste ende tot gherijve banden Werwer / Drapier / of Coopman / alle daghe ghehouden zijn waer te nemen de warandijze van t' blaewwen. In sulcken verstande dat de voorszreuen Waranderers / behaluen de voorgaende ordinarijze warandijen / ten versoucke van alle Cooplyuden / de welcke naer de ordinarijze warandeer-dagen vande ghecolozeerde Saepen ende Grepnen niet en sullen begeeren te verbeuden / extraordinaerlicken ghehouden zijn te compareren tot sodanghen bequanien upze / als hem dooz de knape van der Neeringhe sal worden aen gheseyt / ende verwitticht / om den goeden luyden mitter warandijze in t' zwart ende colouren ten dienste te staen / ende te gherijuen.

Ten laetsten en sullen de voorszreuen Waranderers / op pene van arbitralicken te werden ghecozrigeert / niet moghen waranderen dan by daghe / ende gheensins vooz den opgang / noch naer den ondergang van der Sonnen.

Omme twelck sulcks ordentlick ten meesten dienste vander Neeringhe / ende op dat alle naerdencken ende arch-

arch-waen mach zijn gheweert te beleyden / sullen de buyten Perffers / te weten / wiens ghebeurt het niet en is de goeden als voren te presenteren / alle de voorghercomen goeden deur den anderen sorteren / op dat de Waranderers een eenparich goet-merck mogen behouden / sonder eenichsins te moghen weten wiens Perffers goeden ter warandijze worden ghebrocht. Ende sullen van ghelijcken de Conroyers de goeden ende stucken by hem doen presenteren / mede deur den anderen sorteren / ten eynde als voren. Ende dit al op pene dat de Perffers ofte Conroyers die hier van in ghebreke / ofte onwillich worden bevonden / telcken verbeuren sullen dertich stuyvers / te verdeelen aen de Bailly / de Neeringhe ende den Armen / elck een derdepaert.

Niemant eenighe stucken te sorteren, mer de Perffers, ende Conroyers, daer mede te laten ghe werden.

Al voorts niemant by yn Waranderer / Coopman / Drapier of andere verloonen / hen verbodderen / de stucken ende goederen ter Lop-halle by de Perffers ende Conroyers behoerlicken ghesorteert zijnde / om ter warandijze te presenteren / aende goederen ende stucken de hant slaen / tzu om d' een vooz / of d' ander na / te legghen / of doen leggen / of eenichsins de selue Perffers ende Conroyers daer toe vermanen / op een boete van twee ghuldens / te verdeelen aen de Stadt / de Neeringhe / de Bailly / ende den aenbringher / elck een vierdepaert.

Stucken diemen te laet ter warandijze brengt.

So wat stucken ter Halle om te waranderen ghebracht worden / naer dat de stucken van ghelijcke sorteringhe ter warandijze binnen ghebracht zijn

zijn/die salmen verſenden tot den volgenden daghe van
de warandijze.

*Zeghel van dubbel Saeyen int witte, oock
vande naturele Saeyen.*

rcij. **D**e dubbel Saeyen / ende van ghelijcken de natu-
rele Saeyen / ghereet van zwarte of graeuwe wol-
le / zulcks die van t'ſchaep coemt / zullen voort op-
perſte ghezeghelt worden mit drie looden / gheslagen mit
ten zeghel deser stede daer toe verordineert / als aen d'een
zijde den ghecroonden Leeu / ende aen d'ander zijde des
Stadts wapen.

Die vervallen vanden voorszreuen zeghel / mit twee
ghelijke looden / elck van dien mit een crupſken gherec-
kent : Welcke twee ſoorten men wit sal moghen upt
poeren.

Ende die gheen vande selve twee segelen waerdich en
werden ghehouden / salmen oordeelen te verwen.

*Zeghel vande dubbel lijsten int witte,
ende vande naturele lijsten.*

rcij. **D**e dubbel lijsten ende vande naturele lijsten fallen
ghezegelt worden mit vijf looden neffens den an-
deren / aent eynde daer het teycken staet.

Een prente mit vier looden aent voorszreuen eynde /
op elck ghemerckt mit een Crupſken.

Een slicht mit dype looden aent voorszreuen eynde /
op elck ghemerckt mit SL, welke dype ſoorten wit zullen
moghen worden upt ghevoert.

Ende een veru mit een loot aent voorszreude eynde / mit
het veru-loot daer by.

Zegel

Zeghel van smalle Saeyen int witte.

De smalle (ghenaemt fijne Saeyen) zullen ter dif-
cretie als vozen / ghezeghelt worden mit ghelijke
vijf looden / te weten dype opten tooch / ende twee
opt eynde daer het teycken upt hangt.

De prenten mit vier looden / twee opten tooch / twee
aent voorszreuen eynde / op elck loot geteyckent mit een
crupſken.

Een slicht mit twee looden / een opten tooch / ende een
aent voorszreuen eynde / elck loot gheteyckent mit SL.
Welcke dype ſoorten mit zulke mogen werde upt gevoert.

Zeghel van Overkijckers.

De glanghende de Grepnen ende heeren Saeyen / rcv.
de ghemeene ſorteringhe verre te boven gaende /
diemen noemt Overkijckers / zullen alleen-
licken ghezeghelt worden mit eenen byzonderen zeghel /
grooter van maeckſel dan den ghewoonlicken zegel van
der Top-halle / ende nochtans van een faictloen : Mer
zal tot onderscheydt van den anderen een croon ghestelt
worden aen beyden zijden / zo wel over den Leeu / als over
t Stadts wapen.

Zeghel van veru Saeyen.

Alle gheberude Saeyen / indien zi goet / ende wel rcvi.
gheberwet behouden worden / zullen ghezeghelt
worden mit dype looden.

Van daer vervallende mit twee looden : waer vozen
de Coophuyden zullen mogen af cozten op t'ſtuck achtien
ſtubers. Ende zullen de Waranderers ghehouden zijn
de teyckens vande twee looden upt te snijden / ende een
cleyn loyken daer aen te slaen / gheteyckent mit het jaer
ende

ende de maent: Ende indient op een twee-loot verbalt/
van grof heyt / sal des werckers teycken deursteecken
worden.

Ende van daer verballende / sullen de entrebaten aen
beyden eynden afghesneden/ende inde sneede / ter discre-
tie vande Waranderers / gheteyckent ende ghezeghelt
worden mit P. boetende ten behoude vander Peeringhe/
acht stivers.

Zeghel van Greynen ende heeren Saeyen.

rebiij. **W**llen voortz alle Grogreynen ende heeren Saey-
en / haer laetste verwe ontfanghen hebbende/
werden ghelopt ende ghezeghelt:

Die de armijne ende D. hebben / mit drie looden / opt
middelste van dien DELFS VERVVE, ende opt loot
naest den enterbaet / den Aert.

Die verballen zijn totte armijne ende het crupfken mit
twee looden / opt opperste DELFS VERVVE, ende
opt onderste den Aert / elck loot gheteyckent mit een
crupfken.

Ende de piecken mit een loot daer op staende DELS
VERVVE, den Aert / ende een P.

*Trecht vande VVaranderers, ende ver-
deelinghe van dien.*

rebiij. **E**n sal voor trecht vande Waranderers betalen
ghelijck hier naer volcht / te weten van twitte
goet/voor elke doubel Saep wit op-ghelopt/een
haluen stiver/ende van alle andere Saepen of Grogreyn-
nen een dozt stivers: vande heeren Saepen oock een
dozt stivers behaluen een ghelijck dozt voor de Aeter.
Ende van de warandijzen int blaeu / zwart / ende van
coleuren / telcken een haluen stiver van stuck. Wordt
een dozt

*Copie vande resolutie genomen
by de Consequents ende
Consequents op d'19 Junij
1639*

*Op selven dagge is mede voortaf
de questie tusschen Groot
Sindacat ende de Blasius
dat selven tijt sacre was omme
blasius gebort ofte missundte
sacris by de selven Groot
terfulle ghebruyck dat die
laeste vande blasius
wordt ghebruyckert voor die maent
mits dat de swart boort na
deff ghefondt sullen wess
warandise was for blasius
selven sacris losij alle te moed-
comf ende arghen de sacris
sacris omme te besis oft
gats ofte ghebruyck sijn die tot
laeste vande blasius sijn
ijemand is sacris
meel oft dat anders de
die inde sacris
bebondt naer dat in die
sullen hebbe genomen
sullen word ghebruyckert
Dins vedal by
ende ghebruyckert
consequents
wordt sijn
ende welcom
consequents*

ten oort stuyvers op alle Piechen ende Schabben: twit tot
last vande Drapiers/ende tworder tot last vande Derwer.
Ende sal twoor schreuen gheheel recht vande ordinarije
warandijzen/ghedeelt worden aen neghen ghelijcke ge-
deelten/te weten aen elcke Waranderer tot zessen toe/aen
de knape/aen de Heeringe/ende aen den Armen/elck een
negendepaert.

Betalen van tloy-ghelt.

Dat het loy-gheldt der heeren Saepen ende Gro-
grypen tot last vande Derwers comen/ende by
de selue betaelt worden sal gelyck vande zwar-
te en andere Saepen wert ghebruyct.

Gheen goet te lichten zonder betalen.

Iemant en verbordere hem eenich goet wyl han-
den vande Waranderers te lichtē/ten yn tloy-gele
mit de boeten daer op het ghestelt sal sijn/betaelt
hebbēde/op arbitrale straffe/tot discretie vande Gerechte.
Van welcken ontfang ende boeten de Waranderers
gehouden werden bouck te houden. Vorder daer van ten
byzijn vande Superintendentē ende Gouverneurs/aen-
de Gecommitteerden van die vande Gherechte te reke-
nen/ende opleg te doen/daer/ende sulcx des behoort/soo
dickwils sy daer toe vermaent sullen werden.

Gheen enterbaten af te scheuren.

Iemant/ tzy Derwers/ Derffers/ Volders/ Dra-
piers/ of andere/ en sal hem verborderen eenighe
enterbaten van Saepen of Grogrypen of te
scheuren/noch ooc geen houcken vande enterbaten van
de stix/opte boeten van thien stuyvers/te verdeelen aen de
Baillp/

Bailly/de Neeringe/ende den Armen/elc een vierdepaert.

Perffers de goeden wel te bewaren.

Cij. Alle Perffers zijn ghehouden de Saepen ende Grogrepnen vanden Verwer ghepasseert zijnde/wel te bewaren voor reghen/vochticheyt/ende alle onreynicheyt/so wel in het thups voeren van der Halle t'garen huysen/als in het thups voere tot de Coopman/voornemelijc ken de selue int opsticken supberlijcken te handelen/ende selue doende/te wachtē van plopen/plecken/ende rachen / telcken op verbeurte van drie stubers op stuck/ten behouwe vanden voorszreuen Bailly ende den aenbrengher/ elck de helfte.

*Perffers hem mit gheen copen of ver-
copen te bemoeyen.*

Cij. At gheen Perffers hem en sullen bemoeyen mit copen of vercopen van Saepen of Grogrepnen/ noch tot dien eynde eenighe penninghen van binnen of buyten Cooplyden en sullen moghen ontfangen/ alles op pene van in zes weecken haer neeringhe niet te mogen doen/ende bouen dien te verbeuren een boete van twintich guldens / te bekeeren aen de Stadt/de Neeringe/ de Bailly/ende den Armen/elc een vierdepaert.

Gheen looden meer aen te slaen.

Cij. Alle bedroch te schoutwen / sal hem veggelijck wachten eenighe looden te slaen aen Saepen of Grogrepnen neffens des stadts loode ofte elders/ tot wat plaetse het mochte zijn/ ofte oock haer merck op te voorszreuen looden te stellen of te slaen. En zal oock niemant eenighe looden van Saepen ofte Grepnen af trecken.

trecken moghen anders dan ter camere vande waran-
dijze/ ende ter discretie vande Waranderers / telcken op
arbitrale correctie vande Sherechte.

*Verwers, Perffers, Packers, haer mercken
opte looden te stellen.*

Des sullen nochtans ende niet jeghenstaende de **Cij.**
voorszreuen Keure / alle Verwers opte heeren
Saepen ende Grogrepnen/ mitgaders alle Perffers op alle Saepen die sy respectibelijcken gheberwet of gheperst ende gestickt sullen hebben/ ghehouden zijn opt vent-loot een cleyn mercken te slaen/ stellen/ of drucken/ ten eynde daer by tallen tijden sal mogen sijn bekend wie die gheberwet/ of gheperst ende ghestickt heeft.

Ende sullen selue heurlypder mercken of teecken ghehouden zijn den Superintendenten ende Gouverneurs/ of den Waranderers vander Neeringe bekend te maken/ ende in haer Register te doe op teyckenen/ al op pene van drie stubers ouer elck stuck/ten behouwe vanden Armen.

Zullen van ghelijcken de Packers opt naeste loot aen vent-loot een cleyn mercken of tekenngen stellen/ op pene van vijftien stubers / den Bailly/ de Neeringhe / den Armen/ende den aenbrengher/elck een vierdepaert. Ende dit al ten eynde sy sullen moghen kennen de stucken by hem uyt gepackt/ende te mogen voorszcomen de groote frauden vallende op het uypacken vande Grepnen ende heeren Saepen/die tot kennisse vande Packers niet en comen.

Legghen ende sticken.

Sullen noch de Perffers ofte Conroyers alle de dou-**Cij.**
bel Saepen die mit drie / of twee looden zijn gheze-
gheldt / legghen op een elle int viercant: de dou-
bel stur/

A ij

bel stur/

bel stuk/ heeren Saepen/ ende Grogrennen/ op drie quar-
tier: alles naer die ter Halle haer uyterste oordeel heb-
ben ontfanghen. Ende de selue stikken mit zijde voor aen
den egghe tot vier plaetsen/ achter aen den honsle van
gelijcken tot vier plaetsen: ende zullen op eenen cant oock
toe ghesloten zijn in ghelijcke vier plaetsen. Ende belan-
ghende de pieches van Grepnen of Saepen ter waran-
dijze aen twee of drie stucken ghesneden/ de selve zullen
de Werffers van den anderen ternen/ ende elck byzonder
op stikken: Alles op pene indien yemant bevonden wer-
de hier teghens te doen/ van te verbeuren dertich stivers
op elck stuk/ ten behouwe vande Stadt/ de Heeringe/ den
Armen/ ende den aenbrengher/ elck een vierdepaeert/ ende
boven dien in een Jaer tambacht van persen niet te ma-
ghen doen.

Verliesen van Stucken.

Cvij. **D**at alle Wolders/ Werffers/ Conroopers ende Ver-
wers/ ghehouden zullen zijn alle de stucken die sy
t'over-comen/ ende onder hem te veel bevinden/
t'zij onbekende Saepen ofte Grogrennen/ of oock beken-
de/ binnen vierentwintich uren te brenghen opter Lop-
halle/ in handen ende onder de bewaernisse vande Su-
perintendenten/ Gouverneurs/ ende Waranderers/ om
by de selve pertinentelick te Bouck geteyckent/ ende mit
goeder kennisse ter rechter handt bestelt te werden: Op
pene die anders dede/ van arbitralicken ghestraff te wer-
den als de gene die dieflick ander luyden goeden hadden
begeert onder te houden.

Ende sullen de Werffers daer op behoorzlick insicht ne-
men/ dat sy elcken Drapier ofte Coopman de Saepen
van hun mercken t'hups brenghen/ zonder yemants an-
ders Saepen in plaetse te leveren/ op pene van twaelf stu-
vers

vers ouer t'stuck te verbeuren/ ten behouwe vande Bailly
ende den Armen/ elck de helfte/ ende bouen dien naer t'be-
vint der saken/ ghecorrigeert te worden.

*Inghenaeyde beteringhe niet wt
te nemen.*

Cvij. **O**ck en vermacht niemant wt te nemen eenighe
beteringhen die ter ordonnantie vande Waran-
derers in de stucken genaeyt/ ende verstaen wor-
den alleenlicken toe te comen/ ende epghen te zijn den sij-
ter van tselue stick/ op pene van daer ouer gestraft te zijn
als een dief/ ende de ghene die de Heeringe ghesocht had-
de te vercoorten ende beroouen.

Omme t'welck te beter te onderhouden/ en sal nie-
mant eenighe Grepnen binnen deser Stede te calander
moghen brenghen of dragen/ dan de geswozen Werffers/
de welcke alle de beteringhen daer inne bevonden/ mit
kennisse/ ende ten overstaen als vozen/ daer wt ne-
men/ ende de selue mit eenen graeuwen ghetwinden
draet opt een eynde neffens het enterbaet/ daer hy als
bouen het pin-loodeken ghehouden is te slaen/ behoor-
licken ende blyckelicken teeckenen zal hoe veel beterin-
ghen by hem daer wt zullen zijn ghenomen. Ende de sel-
ue stucken ghecalandert wesende/ zullen de voorschreuen
Werffers die inde calander-molen/ ten overstaen van de
meester vande calanderpe/ andermael op stikken/ de bete-
ringhen by hem wt ghenomen/ weder behoorzlick in-
ne naepen/ ende de stucken daer nae weder brenghen ter
warandijze/ omme de looden te werden verdruct/ welck
ghedaen zijnde/ ende eer niet/ sullen t'voorschreuen inne-
ghenaeyde teycken van ghetwijnt gaern ghehouden zijn
wt te nemen.

Ende sullen de Waranderers voor hun recht van t'
J. ij. ver-

verbuicken der voorschreuen looden/ghenieten een oort
stuyers vanden stucke/ zonder meer.

*Packen ende openen van Saeyen
ende Grogreynen.*

Cir. **D**ie ghelijcken en verbodere hem niemandt eeni-
ghe Saeyen ghecondemneert zijnde om te ver-
wen/uyt der stadt te packen / vooz ende al eer de
zelue alhier geberwet zijn/ende haer wyterste oordeel vā
de Waranderers sullē becomen hebbe/op verbeurte van
de goeden/ten behouwe vander stadt / de Neeringhe/ den
Armen/ende den aenbrengher/elck een vierdepaert/ ende
noch te staen tot correctie vande Superjntendenten ende
Gouverneurs.

Ende om vooz te comen alle bedroch dat hier soude
moghen werden ghepleecht/mitsgaders het achterhou-
den vande beteringhen by den Waranderers gheordon-
neert inne te naeyen / en sal niemandt eenich goet van
Saeyen/heeren Saeyen/of Grogreynen/ breede of smal-
le/verichsins moghen packen/tzy in zacken / manden/ of
Packer / op verbeurte vande goeden / ten behouwe van
de stadt / de Neeringhe / den Armen/ende den aenbren-
gher / elck een vierdepaert/ ende ghecorrigeert te worden
als vozen.

Ende sullen de Packers ghenieten vooz haerlypder
sallarijs/van yder doubel Saey ofte Grogreyn een oort
stuyers/vande smalle half / ende vande sardeelkens opt
saictloen van Italien/ doubelt ghele.

Niemandt en sal oock eenige vande voorschreue Saeyen
ofte Grogreynen mogen op breken van hare stirsels/dan
Snyders die sulcke stucken willen aen oft uyt snijden/op
arbitrale correctie.

Buyten

*Buyten gheverude heeren Saeyen
en Grogreynen.*

Dat binnen deser stede geen gheberwede Grogren- **C r.**
nen ofte heeren Saeyen en sullen moghen werden
vercocht/tzy in't gheheel of by den stucke/ dan die
alhier wel ende behoorsliicken sullen zijn gheberwet / op
verbeurte van't goet/ten behouwe vande Bailly/de Neer-
ringhe/ende den Armen/elck een vierdepaert/ ende bouen
dien arbitraliicken te werden ghecorrigeert.

Buyten ghereede sticken.

Ede en sal niemandt eenighe Saeyen ofte Gro- **C r.**
greynen buyten deser stede gemaeckt zijnde/ hier
mogen op reeden/ conropen ofte Verwen/of sulck
doen doen/op verbeurte vande goeden/ten behouwe van
de stadt/ende correctie van de Gherechte.

*Arbeytswyden aen de Neeringhe
werckende.*

Dat alle personen / soo wel vrouwen als mannen/ **C r.**
niemandt uyt ghelondert / diemen in / of tot deser
Neeringhe gebruyckt ende te werck stelt / of ghe-
bruycken ende te werck stellen sal: tzy tot velle-ploeten/
cammen / wercken / vollen / conropen / ofte verwen/
ghehouden sullen wesen / eer / ende al vozen sy scheyden
van hun ouden meester: te weten de ghene die hem te
werck gestelt heeft/ende hem verbinden/ eenighe saecken
deser Neeringhe aengaende/ te wercken / of doen/by/mit/
of om eenen anderen: haren voorschreuen eersten mee-
ster gheheel ende volcomentlijcker te betalen ende vol-
doen/so van tegunt de selue mach gheleent/verschoten / of
vooz hem af gesproken zijn: mitsgaders van zijn verbon-
den tijt/

den tijt/werck/ende anders: op pene dat de niculwe mee-
ster/soodanigen wercker aen genomen/ende te werck ge-
stelt hebbende / die van sijn voozghaende meester mit on-
moede ghescheyden/ ofte de selue yet schuldich ghebleuen
sal zijn/ghelouden is / ende sulcks daer toe bedwonghen
mach worden / de schaden ende tachtterstal aen den vooz-
gaenden te voldoen onvermindert / ende behouden den
zehuen haer verhael/ opten genen die sy sulcx te werck sul-
len hebben ghestelt. Ende indien sy in weygheringhe be-
vonden mochten wordē behoorlike verclaringe te doen/
om/of vooz wien zy wrochten/ zoo zullen de ghene die als
bozen aen de selue ten achteren zijn / tgene zy onder han-
den hebben / by den Bailly vander Neeringhe / in be-
waerder hant moghen doen nemen / ofte oock tstück dat
ghewrocht wort/opt ghetouwe by de Waranderers mo-
ghen doen tepckenen ofte looden/ende sulcx haer gheheel
achterwesen daer aen inne winnen / vervolgen / ende
verhalen. Vooz welck tepckenen ofte looden de Waran-
derers te loon sullen moghen eysschen ende ontfanghen
drie stivers.

*Gheen wech-ghelooopen knecht, leerling,
of jongen, aen te nemen, of te
werck stellen.*

C xij.

Dat niemant oock eenigen wech-gelooopen knecht/
leerling/ of jonghen/ of andere perloonen/ binnen
sijnen verbonden tijt en sal mogen te werck stellen
of aennemen/ alwaert oock dat de wech-gelooopen of mit
onmin ghescheyden perloon van sijn meester / in eenich
ander hant-werck of ambacht hemseluen wilde verbin-
den/twelck de Saen-draperye gheensins aen en ghingh/
op pene alsin de voozgaende keure is wtghedrukt.

Extra-

*Extraordinarijze vergaderinghe van
Superintendenten ende Gou-
verneurs.*

Wick eenen die vooz Superintendenten ende Gou- C xij.
verneurs eenighe saken/ tzy eysschende of verwe-
rende / heeft te doen / ende upt te rechten: ende oft
upt noot/ of om ander merckelijcke ende wettighe bewe-
ghende redenen heurluyder gewoonlijke vergader- da-
ghen niet en mogen verheyden / sal de selue bytens tijts
moghen doen vergaderen/ mits t haerluyder behouwe/by
manier van namptissement / neder legghende twintich
stivers. Ende indien de ghene die de voozgaende ontij-
dighe vergaderinghe verlocht hadde / bevonden werde
in alles goet recht/ ende gheheel ghelijck te hebben/sal by
bonnisse vande Superintendenten ende Gouverneurs
ghecondempneert werden in de wederkeeringhe vande
voorzehuen twintich stivers/tzy geheel of in deel/ naer
tbevinden der saken. Twelck oock plaetse sal grijpen
ouer den Bailly vander Neeringe / indien hy bevonden
mocht worden pemaent mit merckelijck ongelijck/onbe-
hoorlijke moeyten te hebben aen ghedaen.

*Provisoneel executie vande Gouver-
neurs vonnissen.*

Die oordeelen of vonnissen by de Superintendenten- C xv.
ten mitte Gouverneurs/in saken vander Neerin-
ghe/volghende de ghemaecte keuren / ghewe-
sen: sullen by provisie gheexecuteert / ende by forme van
namptissement voldoen moeten werden / aler pemaent
daerenteghens by die vande Gherechte sal mogen wer-
den gehoort: mer by de gecondemneerde by provisie vol-
daen/

h

Daen/

daen/ende genamptizeert zijnde/ sal de gene die hem ver-
meppen sal by t'oordeel vande Superintendentes ende
Gouverneurs verongelijct te zijn hem daer van moghen
berlaghen aen die vande Gherechte/omme by de selue de
voorzehreuen Superintendentes/Gouverneurs/ende an-
dere dier-aengaende /sommierlijck ghehoort/daer na ge-
daen te werden als tot behoudemisse ende vorderinghe
vander Neeringhe bevonden sal werden te behooren.

*Die vander neeringhe by de Gouver-
neurs ontboden.*

Cxvi.

De Superintendentes ende Gouverneurs beghee-
rende van eenighe saken de Neeringe aengaende/
onderrecht te worden/vermogen tot allen tijden/
ende t'haren behuenen/ deur den Bailly of knape vander
Neeringhe/ t'samen te doen roupen ende dachvaerden/
tzy alle die vander Neeringhe ghesamenlijcken /de ghe-
qualificeerde ofte notable van dien /ofte oock elck eenen
vande neeringhe int bysonder. Ende die sulcx ontboden
is /es ghehouden ten vooz-ghestelden tijde ende plaetse
te compareren/ ende op t'gheen hem af ghevoordert wert/
behoorzlijcken / ende ten meesten dienste /oorbaer /ende
vozdernisse vander Neeringhe/te antwoorden /ende dat
op heurlypder burgher ofte poozter eedt /in t'gheen daer
op hem haer goetduncken ende advijs /de Neeringe en-
de den welstandt van dien aengaende /sal werden af ge-
voordert. Op verbeurte d'eerste reple van zes stuvers/
de tweede van twaelf stuvers /de derde reple van vier
ende t'wintich stuvers /ten behouwe vande Bailly ende
de Neeringhe /elck de helfte. Ende langher achter blij-
uende /zullen arbitralijck by die vande Gherechte ghe-
cozrigeert werden.

Sallariss

Sallariss vande Bailly van ver-

dachvaerdinghen.

De Bailly vander Neeringhe sal voozelcke per- *Cxvii.*
soon die hy ten verloncke van eenighe partijen/
vooz Superintendentes ende Gouverneurs sal
verdachvaerden /tot sallaris mogen eyschen ende ont-
fanghen/ een stuver.

Niemandt in dienst te injurieren.

Niemandt /wie hy zy /hem en verboordere ee- *Cxviii.*
nighe vande Superintendentes /Gouverneurs/
Waranderers /Provisenaers of andere/ die in eet
ofte dienste vander Neeringe zijn /te injurieere/qualijc toe
te spreken/belet ofte verhintringhe te doe/ mit woorden
ofte mit wercke/ter cause van heurlypder offitie of dienst/
op de boete van vijfentwintich guldens/ende bouen dien
arbitralijcken by die vande Gherechte te werden geoz-
rigeert. Ende wert allen den ghenen die in eenighe der
voorzehreuen diensten vande Neeringhe zijn /op haren
eedt mit desen belast die vande Gherechte aen te gheuen
de injurien die hem ten opzichte van haren dienst soudent
moghen werden aen gheseyt ende ghedaen/om de straffe
van dien na behooren te werden gevoordert ende beneer-
licht/daer/ende sulcx des zal behooren.

Waranderers des Bailliaus ghetuyghen.

De Waeranderers verzocht wesende van den *Cxix.*
Bailly/om beneffens hem ghetuyghen te wesen/
ende mede opzicht te nemen tot de breucken/den

ii An-

Ambachte aengaende / tzy om **Twijnders / Wolders /**
Derwers / Derfiers / ofte anders / sullen den Bailly niet
moghen weygheren / ten minsten twee in ghetale: ende
faulden ofte ghebreken bevindende / sullen gehouden zijn /
zonder aensien van yemant / den **Superintendenten** ende
Gouverneurs ouer te brengen / onwie de ouertreders en-
de onghesoorzame naer de Keuren te straffen: Op pene
die sulcx den Bailly weygherde (ten ware hy als dan in-
der warandijze van noode ware) te verbeuren dertich
stivers / d'een helft voor de Stadt / d'ander helft van der
Neeringhe.

KEV

EERSTE

KEVREN OMME DIEN-

volghende, by die vande Saey ende Grogreyn
Draperye Neeringhe binnen deser Stadt Delff, mede
ghedrapiert ende ghereedt te vverden, *Double ghevol-*
de Saeyen, diemen noempt *Ghekaerde Saeyen*.

Volle tot de ghevolde Saeyen.

Erst en sal tot de reedinghe van de ghenoeinde **A**
double ghevolde Saeyen geen wolle van arger
haz moghen werden gebruyct / noch te werck
ghebrocht / dan men tot de ander Saeyen ghe-
woon is te ghebruycken / ende te werck te bren-
ghen / mer eer ende lieuer beter wolle: de welke ghekaert
zal worden / sonder eenighe slechter wolle dan die totter
Saey-Draperye dienende is / daer onder te moghen ver-
menghen. Ende dit al op pene indien yemant bevonden
worde kammeling / lamf-wolle / ofte andere onbehoorlic-
ke wolle daer onder ghedaert / ofte vermengt te hebben /
van te werden ghestraff / als een dief ende vervalscher der
Neeringe / ende bouen dien te verbeuren twaelf guldens /
te verdeelen aen de Stadt / de Neeringe / de Bailly / ende
den aenbrengher / elck een vierdepael.

Scheeren, kammen, rietten.

Voorshreuen ghevolde Saeyen sullen werden ij-
gheschoren ende ghewrocht deur ghelijcke kam-
men ende rietten als andere double Saeyen / en-
de volghende de Keuren vande Saey-Draperye daer
van zijnde.

K iii

Op

iiij. **W**nde sullen de voornoemde Saepen op ghewrocht worden mit roode enterbaten / ende in ghewrocht moeten hebben des Drapiers ende Werckers mercken / van rooden linden gaerne: behaue dat de Drapier sijn merck van ghelijcke gaerne zal vermogen te doe in naepen: Alles op pene ende verbeurte als op gelijcke zaken by de gheroerde Saep-keuren is verclaert.

Ter meet-halle te brengen.

iiij. **A**e dat de voorschreuen ghebolde Saepen af ghewrocht sijn / zulle de Drapiers ofte de Werckers de selue ghehouden sijn ter meet-halle deser stede te brengen / die te doen meten / en tstadtts gerechtigheyt daer van te betalen: Alles volgende de Saep-keuren daer van zijnde / ende op te staen tot gelijcke boete ende straffe daer beneffens wjt ghedruckt.

Vasschen ende op zeepen.

v. **N**er na sullen de voornoemde ghebolde Saepen inde Volderpe ghebrocht / ende behoorlijcken wjt den smoute ghesteken zijnde / den Drapier weder der behandicht worden / omme die te wijen ofte berlezen. Welck ghedaen zijnde / sullen andermael werden ter Volderpe gheleuert / op ghezeept / ende naderhant by den Volder gheleuert ten huysse vanden Persser / omme volgende de Saep-keuren / voor de Waranderers ter Loye te werden ghepresentert.

Loyen ter verwe.

vj. **W**nde zullen de selue gebolde Saepen / d'eerste warandijze passereende / ter verwe gheloyt worden / ghelijck vande heeren Saepen wert ghedaen / ende sulcx

de sulcx aen den egghe / ter plaetse aldaer men die opte laetste warandijze lopen sal / ghetepkent sijn: omme aldan ghezeghelt te werden / voor het opperste mit drie looden / voor het middelste mit twee looden / ende voor het laetste ende laechste mit een loot / ende ghesneden daer op gheslaghen P. beduydende pieche.

Verpreemden van ghebolde Saepen.

Ot welcker tijt de voorschreuen gebolde Saepen vij. de bouen-verhaelde eerste warandijze sullen sijn ghepasseert / salt in tvermoghden vande Drapiers staen / de selue aen den Coopman op hun loot te transporteren ende bercopen / ende eer niet / opte verbeurte van tgoet / volghende de Saep-keuren.

Die vollen.

Wnde sullen alle Coophuyden de gheroerde Saepen viij. ghecocht hebbende / of de Drapiers van dien / ghehouden wesen de selue ter Volderpe te bestellen / aldaer die sullen werden dick gevolt / tot dat sy sullen wesen tusschen zeshalf vierendeel / ende viij vierendeelen: al breeder noch smaller: opte boete van drie guldens / te verdeelen aen de Bailly / de Heeringhe / ende den Armen / elck een derdepaert.

Ramen, ende tweede warandijze.

Ner tvoor gaende dick vollen / sullen de voorschreuen Saepen aende ramen int viercant ghestelt / vande daer na ghebracht moeten werden / ter Loyhalle deser stede / omme aldaer by de Waranderers ghewarandeert te werden / of de selue behoorlijcken gevolt ende gheviertant sijn: op verbeurte wie contrarie dede /

dede/van dertich stubers / te verdeelen aen de Bailly / de
Heeringhe/ende den Armen/ elck een derdepaert. Ende
sullen de Waranderers ter sake vande selue warandijze/
voor haer loon ghenieten een oort stubers van stuck.

Loon vande tweede warandijze.

x. **D**e voorszreuen Waranderers sullen voor haer
recht vande voornoemde tweede warandijze/ so
wel vande stucken die versonden werden / als die
passeren sullen / hebben ende ghenieten een halue stuber:
twelck de Volder ghehouden is te verschieten / ende by
hem/ onder de betalinghe van zijn loon/ weder ghenoten
sal werden: behaue van versonden stucken / daer van
hy sloon selfs is ghehouden te draghen.

Conroyen.

xj. **A**le de voorszreuen gevolve Saepen by de Wa-
randerers van vollen ende viercanten gheoor-
deelt zijnde / sullen byde Volders gheleuert wor-
den aen de Conroyers / om behoorlijcken te worden ge-
conroyt: Twelck ghedaen zijnde/sullen weder ghebrocht
moeten worden ter Lop-halle/omme aldaer ghewaran-
deert te worden of de selue behoorlijcken sijn geconroyt/
op verbeurte wie contrarie dede / van dertich stubers / te
verdeelen aen den Bailly/de Heeringe/ ende den Armen/
elck een derdepaert. Ende sullen de Waranderers ter sa-
ke vande selue warandijze / voor haer loon mede ghenie-
ten een oort stubers van stuck.

Zullen vorder de voorszreuen ghevolde Saepen als
vozen ghewarandeert zijnde / den Coopman ofte Dra-
pier t'huys ghelevert / ofte ter belieste vanden seluen her
verwe ghebracht worden.

Verwen.

Verwen.

De Croerende t'verwen vande voorszreuen gevolve rij.
de Saepen / sullen werden gheachtervolcht de
Keuren vande bouen verhaelde Saep-draperye/
op stuck van dien ghemaect/ende uyt ghegheuen.

Derde ende laetste warandijze.

Aer de voornoemde ghevolde Saepen sullen zijn rij.
gheberwet / saken die ter derde ende laetste wa-
randijze brengen / om haer uiterste oordeel te
ontfanghen/ende ghezeghelt te worden mit drie/ twee/ of
een zeghelen / als vozen. Wel-verstaende dat tot onder-
schepdt der andere Saepen vande Draperye neeringhe/
de jeghenwoordighe ghevolde Saepen op een vande zeg-
ghelen ofte looden ghetepckent sullen werden mit de fi-
guere van een kaerde.

Generale.

En laetsten sal hem elck een ghedraghen naer de rijij.
Keuren opt stuck vande gheroerde Heeringhe
der Saep-draperye / wtghelepydt daer de selue ten
respekte vande jeghenwoordighe reedinge der gevolve
Saepen alleenlicken sijn verandert: opte boeten/penen/
ende straffen inde selue Keuren verhaelt. Blijuende de
selve ober sulcks int vorder / in haer gheheel ende volle
macht.

*Verdeelinghe vande boeten aen de
Stadt behouden.*

Sedeelte van alle boeten hier vozen aen de Stadt rij.
behouden/so wel in dese Keure / als vande neeringhe/
R ghe/

ghe / sal voor d'een helste comen ten behoube vanden
Schout deser Stede / ende voor d'ander helst van den
Armen / t'welck deur den Almoesniers sal werden ghe-
distribueert.

Beslyt.

xvi. **W**ide alsoomen in zaecken van Neeringhen qua-
licken vet voor gheduerich mach keuren ofte sta-
tuieren / ten insichte verscheiden pointen naer de
voorvallende zaecken ende tijden / dienen verandert / so tot
opqueeckinge vande Neeringe / als tot wechneminge van
eenighe practijcken die tot naerdeel vande selue souden
mogen werden voor ghenomen / ende int werck ghestelt:
Zoo hebben de voorszeynen Schout / Burgermeesteren
ende Gerechte de macht misdelen aen hen behoude / om-
me de voornoemde keuren te mogen verninderen / ver-
meerderen / veranderen / ende de swaricheyden daer inne
voorzcomende upt te legghen / so sy naer gheleghentheit
des tijts bevinden sullen te behooren.

Aldus gedaen ende gekeurt op Raedthuns der Stadt
Delft / opten xvi. ende xvij. Junij / Anno xv. . xvi.
Op jeghenwoordich.

J. Andrieß.

Tafel.

TAFEL.

Tot het jeghenwoordighe eerste Keur-bouck der Saey-
draperye Neeringhe dienende, t'welck hem refe-
reert tot de nombre vande Articulen der Keuren.

A	Mpt van Superjntendenten.	1
	Verkiefing ende ampt vande Gouverneurs.	2
	Verkiefing van alle ander diensten der Neeringe.	3
	Opinie ofte stemme niet te verclaren sonder vermaent te zijn.	4
	De Dienaers vander Neeringhe haren eedt jaerlicx te co- men vernieuven.	5
	De Neeringhe Burgerye of Poorterye ondervorpen.	6
	Register vande Waranderers opte Namen en Mercken.	7
	VVol cammers.	8
	Ghecammede vvolle van buyten comende.	9
	Gheen vvolle te kaerden.	10
	Spinders of Spinsters.	11
	Gaerne-maerck.	12
	Loon voor den Bailly vant vveghen.	13
	Gaerne ten onbehoorlicken tijde of plaetse vercoft.	14
	Engels, Frans, VValsch, Oosters, Vlaems ofte Zeeus gaer- nete coopen.	15
	Gaern-vercoopers hen mit vry ende onvry ghaern be- moeyende.	16
	Voor-koop van keten-gaern.	17
	Tvvijnders ampt ende eedt.	18
	Gaern buyten ghetvvijnt, verboden, vvtgheseyt Engels.	19
	Scheer-raemen moeten ghebrant zijn.	20
	VVie op eenen onghescheerden raem schoer.	21
	Hoochde in t'scheeren.	22
	Qualick scheeren.	23
	Lengde van Greyn-ketens.	24

L ij Greyn-

Greyn-ketens niet te scheeren dan van keten-gaern.	25
Geen greyn-ketens te pappen.	26
Vercoopen van ketens binnen of buyten deser Stede gheschoren, verboden.	27
Ketens van inflach vvolle niet int werck te brenghen.	28
Rieten niet te ghebruycken sonder voorgaende besien, ende ghebrant te zijn.	29
Leerlinghen.	30
Huyfhoudende Drapiers moghen van een stick-knecht leeren vvercken.	31
Meester Linde ende andere VVeuers moghen t'Am-bacht doen.	32
Innecomen van knapen of stick-vverckers.	33
VVercken mitte lijsten.	34
Omme-gaen onder de Neeringhe.	35
De VVerckers mercken in te vvercken.	36
Qualick ghevvracht.	37
Enckelen draet in een heuelte.	38
Tvvee doubel ghetvvinde draetten in Grogreynen.	39
Tijt om af te vvercken.	40
Gheen tvvee Meesters te vvercken.	41
Lengde van drommen.	42
Schabben reeden.	43
Heeren Saeyen van ghetvvinde ketens ende ghekaer-den inflach.	44
De mercken van Drapiers ende Coopluyden inne te naeyen, ende egghen branden.	45
Saeyen ende Grogreynen ter Loy-halle te brenghen om t'vventlootte geerijgen.	46
Strucken te cort bevonden.	47
Volders ampt.	48
Belooning vande Volders by de Coopluyden ende Dra-piers te voldoen.	49
Smerten ende hacquetten te ondersoucken.	50
VVaran-	

VVarandijze opte Greynen vant vollen.	51
Conroy goet ouer te leueren.	52
Conroyers ampt.	53
Belooning vande Conroyers.	54
Strijpen in vvitte stucken.	55
Tijt om t'Conroy-goet afte maken.	56
Perffers ampt.	57
Ophoeselen van vvitte Greynen ende Heeren Saeyen.	58
Saeyen mit tvvee Cruyskens niet op te hoefelen ver-coopen noch vervven.	59
Vvatmen vermach dick te vollen ende vvit vvt te voeren.	60
Stucken tereerster reyse te verseynden ende daer naer te vvaranderen, tzy mit of sonder boete.	61
Stucken van slapheyt vervallende.	62
Alle looden pin-looden ende vvel te beyvaren.	63
Greynen ende Heeren Saeyen midtsgaders Schabben ende Piechen ter vervve te oordeelen.	64
Looden vande lengde aen Heeren Saeyen.	65
Vervveende vvarandijze van Pieches of Schabben.	66
Gheen Piechen of Schabben te blecken.	67
De versonden Saeyen te visiteren tot de vierde reys.	68
Onverbeterde Saeyen.	69
Alle t'gunt de Neeringe aengaet ter vvarandijze te bren-gen, en voor t'uyterste oordeel niet te vervreemden.	70
Alle Saeyen moeten haer coleur vermogen.	71
Vervvers hen t'vrvven niet te ondervindē, dan al vo-rens toeghelaten zijnde.	72
Opt stael blaevven.	73
Van vvit niet tesvarten.	74
Blaevven van Bleckaerts.	75
Pouret Saeyen.	76
Coleuren.	77
Conroyen van smalle coleuren.	78
Purpur-vervve, Moreye, ende Violeth-cramosye.	79

Hoemen blecken ende in zijde vervve svvarten sal.	80
Beter vervve als ghemeene, extraordinarie, te betalen.	81
Plaetse vande betering-looden.	82
Gheen vlecken onbehoorlick vvt te doen.	83
De Vervvers, Conroyers, ende Perssers, in persoon ter Loy-halle te moeten zijn.	84
Versonden Saeyen ende Grogreynen.	85
Drooch ter vvarandijze te brengen.	86
Loon van Vervvers in penningen te betalen.	87
Om t'opperste loot.	88
Ordre ende tijt vande vvarandijze.	89
Niemant eenige stucken te sorteren, mer de Perssers ende Conroyers, daer mede te laten geverden.	90
Stucken diemen telaet ter vvarandijze brengt.	91
Zeghel van doubel Saeyen int vvitte, oock vande naturele Saeyen.	92
Zeghel vande doubel lijsten int vvitte, ende vande naturele lijsten.	93
Zeghel vande smalle Saeyen int vvitte.	94
Zeghel van Overkijckers	95
Zeghel van veru-Saeyen.	96
Zeghel van Greynen ende Heeren Saeyen.	97
T'recht vande VVaranderers ende verdeelinghe vandien.	98
Betalen van t'loy-gelt.	99
Gheen goet telichten sonder betalen.	100
Gheen enterbaten af te scheuren.	101
Perssers de goeden vvel te bevaren.	102
Perssers hem mit gheen coopen of vercoopen te be- moeyen,	103
Geen looden meer aen te slaen.	104
Vervvers, Perssers, Packers, haer mercken opte looden te stellen.	105
Legghen ende sticken.	106
Verliesen van stucken.	107
Inghenaeyde beteringe niet vvt te nemen.	108
Packen	

Packen ende openen van Saeyen ende Grogreynen.	109
Buyten gheverude Heeren Saeyen ende Grogreynen.	110
Buyten ghereede stucken.	111
Arbeytdtsfluyden aende Neeringhe vverckende.	112
Gheen vvech-ghelooopen Knecht, Leerling, of Jonghen, aen te nemen of te vverck stellen.	113
Etraordinarize vergaderinge van Superjntendenten en- de Gouverneurs.	114
Prouisioneel executie vande Gouverneurs vonnissen.	115
Die vande Neeringhe by de Gouverneurs ontboden.	116
Salaris vande Bailly van verdachvaerdighen.	117
Niemandt in dienst te injurieren.	118
VVaranderers des Baillys ghetuygen.	119

T A F E L,

*Dienende tot de Keuren vande double ghevolde Saeyen,
diemen noempt ghekaerde Saeyen.*

W Olle tot de ghevolde Saeyen.	1
Scheren, kammen, rieten.	2
Op-vvercken.	3
Ter meet-halle te brengghen.	4
VVasschen ende op zeepen.	5
Loyen ter vervve.	6
Vervreemden van ghevolde Saeyen.	7
Dick vollen.	8
Raemen, ende tvveede vvarandijze.	9
Loon vande tvveede vvarandijze.	10
Conroyen.	11
Vervven.	12
Derde ende laetste vvarandijze.	13
Generale.	14
Verdeelinghe van boeten aende Stadt behouden.	15
Besluyt.	16

AFCONTERFETTINGHE DER ZE-
ghels ende teyckenen, mitte welke de Saeyen ende
Grogreynen, mitsgaders Piechen, Schabben, ende an-
dere stucken, die binnen der Stadt Delff ghereedt
ende ghemaect werden, ghezeghelt, gheteyckent,
ende de Rietten, ende Scheerraemen gebrant werden.

Eerst weder de stulcken / die
men hout als Leigheit / ene
de daer van een beuust op't
Laedhuys / ende Sander ter
Loy-halle geteyckent / mit de
teyckent in margine / daer van
gherent. Akerdt inde ij. keure.

De Sijeraemey / mitsgaders de Rietten so Ende als
Mierwe / daer van gherent. Akerdt inde 28. keure
ende 30. keure / weder ghebrant ende gheteyckent mit
t Stadt Wapen / dat opte Sijeraemey wat grove
ter van fuisseit als opte Rietten.

Alle stucken die alhier wederen gherent / mit
hebben t'Went ofte Eorgit-voet / welke byden gesou-
reny Mitter daer een Akerdt gheslaghen / daer
van gherent. Akerdt inde 28. keure.

Zeghel daer het alles
ende ghezegelt wort /
daer van geroent wort
inde viij. viij. viij. keure.

Zeghel

5

Zeghel vande dinnique of Werve-loot / Dae may ge-
wert vberdt inde vrentseftigste ende drentinghenigste
keurey.

Zeghel vande Pierte / Dae
may gheroot vberdt inde driene
vrentigste ende zessentinghen-
igste keurey.

7

Zeghel vande Cruyskens / Dienty op t'Ende Wapen
stelt / als die sturken te slap / off te groff zyn / Dae
may gewert vberdt inde neghentwintichste / vrentinghen-
igste / ende drentinghenigste keurey.

8

Zeghel als de Saeyn smoutich off te velt zyn / ende
ghewordt vberdy om te vervolken / Dae may wort de
vissentwintichste keurey.

Zeghel vanden drent alst blaen gact is / ende vberdt
de dinnique / off vrent-loot hier vrenty No. 5. Dae
mede vrentichste / Dae may gheroot vberdt inde drent-
vrentichste keurey.

10

Zeghel may vrentichste op blaen / Dae may gheroot
vberdt inde vissentwintichste keurey.

11

Zeghel tot bewijs vande vrenty in swaenke / vberden
de t'vrent-loot / Dae may gewert vberdt inde zessent-
ingentichste keurey. Ende ten eynde vberdt ten marc
vberdy de vrentinghen die daer inne zyn / soo vrent
vrent / dat L. betyckent vrent of Januay / F. vberdy
vrent

vrent / MA. vrent / A. vrent / ME. vrent / I. vrent
vrent / H. vrent of July / AV. vrent / S. vrent
vrent / O. vrent / N. vrent / ende D. vrent
vrent.

12

Zeghel om te vrentichste / als de vrent Saeyn met
vberdt gheroot ten zyn / Dae may gheroot vberdt
inde vissentwintichste keurey.

13

Zeghel may ten vrent Saeyn op t'Ende Wapen
te stellet / ende vberdt vrent-loot No. 10. hier by ghe-
stelt / op ten vrent-loot vrentichste / vrentichste vrent
No. vij. vrent dinnique No. 5. ende vrentichste
op ten vrent / vrentichste de P. No. vij. vrent dinnique vrent / Dae
may gheroot vberdt inde vrentichste ende vrentichste
keurey.

14

Zeghel vande Saeyn of vrentichste / die vrentichste vrent
om groff of slaphede vrentichste vberdy / Dae may gheroot
vberdt inde vrentichste keurey.

Zeghel vande Saeyn in swaenke vande vrentichste
Saeyn / vrent may alle vrentichste / ende zynde vrent
vrent / vrentichste ghestelt op middichste vrent / vrentichste
op vrentichste den vrent No. 10. ten vrent-loot vberdt
ghestelt op vrentichste vrent den vrent / op vrentichste vrent
vrent / ende op ten vrentichste vberdt vrentichste
den vrent / ende P. No. vij. Dae vrentichste op ghestelt / Dae may
gheroot vberdt inde vrentichste ende vrentichste
keurey.

16

Zeghel om te vrentichste / als de Saeyn off vrentichste
Saeyn / in vrentichste vrentichste vrentichste / vrentichste
zyn / Dae may gheroot it inde vrentichste vrentichste
vrentichste keurey.

vrent 4. Zeghel.

17

Seghel in blaen om paert te bewaey / Daer van wort de zeventiende Koning.

18

Seghel in blaen voor alle lichte vanden / Daer van ghevoert wort inde neghentseventichste Koning.

19

Seghel in blaen om azijn off vordel te maken / Daer van wort de zeventiende Koning.

20

Seghel in blaen om groen te maken / Daer van ligt de zeventiende Koning.

21

Seghel in blaen om tancet te maken / Daer van ghevoert wort inde vordel zeventiende Koning.

22

Seghel van een sligt opte Lufften dier bodden / Ende opte smalleken vordel bodden / romende op elck loot / tzy dier of vordel / Daer van ghevoert wort inde vordel ende vordel Koning.

23

Seghel van de Overlicht van Scepuch in herten Scepuch / Daer van ghevoert wort inde vordel ende vordel Koning.

Seghel

24

Seghel vande sijnent / ende vordel gheslayen op een blind-loot / beneffens vordel loot vordel.

25

Seghel vande Lufften / ende vordel ghesla ghen op een blind-loot / beneffens vordel loot.

29

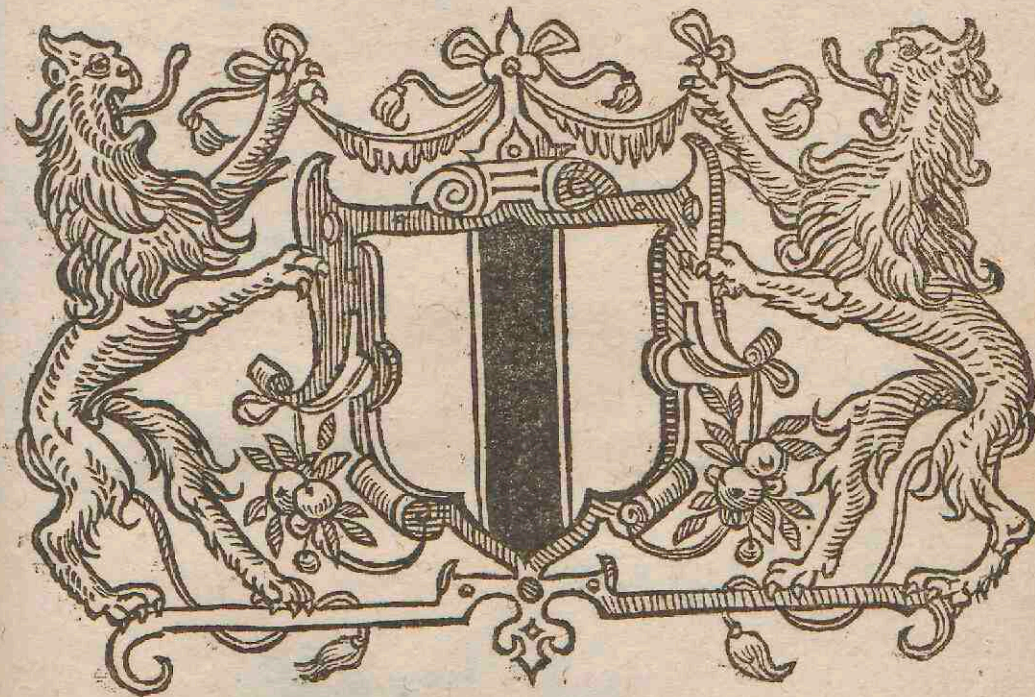
Seghel vande gheslaide Scepuch opt laeste vordel / Daer van ghevoert wort inde vordel Koning vande gheslaide Scepuch.

27

Seghel vande Lufften / Daer vande de sturken / Die / off by ongheluck / off ter vordel gheslaide Scepuch / opte Lufften gheslaide Scepuch / Daer van ghevoert wort inde vordel Koning.

Ende volghende de vordel Koning / sal de lengder herten Scepuch gheslaide vordel opte bodden / mit seken bou tgen daer toe ghemekt / ende te vordel / dat elck sturken vordel gheslaide van elck gheslaide / betekent een vordel.

1579027

int 6 A. 1579
Boeck folij 153

Copie

W. G. van der Oude Oude
op w. G. van der Oude
Zelft daer naer is
ijder die achtentwintig
hae gesels te w. G. van der Oude

W. G. van der Oude
van der Oude
rijckoor op d. 10 Septemb
1579

Wille tot de
gebouwe

me sal geel warden moeyer maectij
dat was gode wille ^{of de gijde}
geramot wolle op de wercken
vande warden te behouden de
reuning of vaelgij ende of armis
etc. of d'endende

Jaris was getruyde hrom

Dele warden moet g'worden gemaect
ende g'gevoert was getruyde hrom
mer inflect + sy was gelyke
getruyde + warden noemt d'een
draef vte vobbe of donder of
vte onbre + warden noemt
d'een draef ende die alle + sy was
gelyke vte vte gelyke draeg
wale of was vte ende draeg
ind' andere getruyde alle +
gelyke vte draef mer sal
niemand eenige warden wdy was
twee draef te wdy was onbre
g'gevoert mit onbre inflect
+ warden mer speciaal consent ende
twee draef was die vande g'gevoert ende
dat is alle geballe mer dat was in te
ende grote g'gevoert + warden of
onbegrijp sal wdy tot de liden draef
of de wercken was sal g'gevoert
was d'een contract g'gevoert

Boecke Inscripties
ende alsoe de warden warden g'gevoert
sy g'gevoert te warden door vte
tammig g'gevoert for liden g'gevoert
ende sine mer vte draef sal sal
vte eenige sy warden for g'gevoert
gevoert alle for vte maer
in alle geballe mer liden vte
maer dat of alle ende of sal
vte vte vte g'gevoert g'gevoert
d'een vte g'gevoert mer sal g'gevoert
piffel die of g'gevoert in vte
vte vte vte vte vte vte
vte vte ende of vte of vte
for eenige warden maer warden
was te vte of of + vte of vte
draef + vte vte of sal draef vte vte
of vte draef + vte vte ende of
+ vte draef vte vte + vte vte
of vte ende vte vte vte vte
sal ende of sal vte vte vte
sy vte draef of vte vte vte
te sal vte sal vte vte
vte vte vte vte vte vte
te draef ende dat of vte vte
vte vte vte vte vte vte
vte vte sal vte g'gevoert
vte vte vte vte vte vte
for was in vte ende vte vte
sal vte vte of vte vte vte
of vte vte die vte vte vte
sal vte vte

Lucht band farr

De farr of fyll mit langer
ygefoort wroof day of three
entwintig eelg end mit conter
day of acht entwintig eel ende
of fal mandant seckbe moeyge
koud day mit confout bas goimden
der pume opave of d'adijn ruyge
wdebe seckbe fyll med ygefoort
end ygeboege fips as beijde fide
mit entwintig end merck
ovte daer naer ten falle wdebe
ygepresentort ygeis ygevoorde
end ygefoel ygeboet wdebe minge
betademyge bas ygeijde ygevoort
alles ygeijde de fover wat ygeom
alles bedroef te minge

Fierd te merck

Hiemande of fal ominge wdebe
+ fii end oft ygeijde mit wdebe
munge stoll tey fii byde wdebe
wdebe bande pume opave of d'adijn der
befus end mit d'acht beijde
yge fide of wdebe wdebe
Am wdebe of d'adijn de munge
debe te fult end fal wdebe wdebe
bas debe mit betademyge wdebe of
faet te am of bequethe wdebe
wdebe wdebe wdebe

19 ten d'acht mit fii mit wdebe wdebe wdebe
fii mit d'acht mit fii mit wdebe wdebe wdebe
fii mit d'acht mit fii mit wdebe wdebe wdebe

Merck

Mit fal alle wat of beymde te
te merck in d'efte wdebe wdebe
ygefoort seckbe wdebe wdebe
wdebe mit falmit seckbe of fide
of fide wdebe of d'acht ygeijde
ygeijde end wdebe + wdebe te
de entwintig daer naer wdebe fide
mit wdebe wdebe of fide wdebe
ygeijde + wdebe als wdebe daer naer
wdebe wdebe fide mit daer naer
wdebe of fide wdebe ygeijde
+ wdebe als wdebe end beymde
fou wdebe te wdebe wdebe fii
wdebe wdebe wdebe wdebe wdebe
wdebe byde wdebe wdebe fii
seckbe wdebe fide mit end
ygeijde fide wdebe wdebe ygeijde
+ wdebe als wdebe end wdebe
naer wdebe wdebe wdebe mit
de wdebe fide wdebe wdebe ygeijde
+ wdebe als wdebe end te aler wdebe
af fii of wdebe wdebe als fii wdebe
dijde in wdebe wdebe wdebe + wdebe
alere farr fal comy fii of d'ie
bas wdebe wdebe wdebe fii
+ wdebe of of wdebe wdebe wdebe wdebe
de munge end munge by d'adijn
fii mit wdebe wdebe wdebe wdebe
wdebe mit arbitraelyge te wdebe ygeijde
mit d'acht wdebe wdebe wdebe wdebe
ygeijde wdebe wdebe wdebe wdebe
te fide mit fide wdebe

Merckel in gart

Alle gart merckel sijn gelyck
int woerdijnde was seck wab foor
sijn merckel op + mede wingers bress
blanck eggel ende mede wingers
broet vande entereke inne te
merckel sijn merckel op of bodre
was drijde dem dier seck naer
geleat merckel te besonbe vanden
nouringe ende sijn was geelyck
alle drijde gelyck sijn sijn
merckel als woerdijnde op te sijn
benettens des merckel merckel inne
te naer + mede sijn merckel
dat mede sijn seck merckel was
sijn mede sijn merckel mede sijn
merckel als sijn sijn als woerdijnde
te merckel op merckel was drijde
sijn merckel naer geleat merckel
mede te besonbe vande nouringe
ende mede sijn gart sijn gelyck
gart was besonbe gelyck door
ontwijn sijn sijn te mede merckel
nouringe sijn sijn sijn + was
gelyck ende sijn op te sijn tot courtie
was die vande gelyck

Des merckel sijn naer geleat
gelyck sijn merckel was gart
in te merckel

Gene Lou

De vande gart sijn was + mede
comende gebracke mede te faller
omme des abrade vande te faller
ende de gelyck sijn bracke of for
drijde bodre ende merckel alle
d'ordenantie dier was sijn dat inne
sunde ende mede sijn

Marckel ende Courty

Des merckel vande was sijn
sijn de gart gebracke mede in
of vande abrade vande te mede
vande gelyck die ende mede vande
sijn merckel sijn ende was gelyck
vande omme sijn sijn gelyck
ende gelyck te mede sijn in
of die te mede sijn de mede
te mede sijn sijn merckel
was gebracke mede mede tot
de courty om gebracke ende
gelyck te mede alle in courty
vande sijn sijn of gelyck
bress sijn sijn ende dit alle
by courty ende te sijn ende sijn
tot of was gelyck ende Courty vande
gart anders particuliere sijn sijn
sijn

Loet aende gart
De boord warrig sin werte vorder
becomf gebonden sille by prochie
ende om gheent te wonden was dat
sin int sijn geparreert gecompeert
wende dat sy eem eodich banen wille
Ondersijne was drady

ende om + ondersijne was drady te
wont sille daren y boord wond gecompeert
nide y mouch 3. 9. vte 5 te wote
march dat sin wote die wijk ote wijk
drady sille sijn gonden alle vnd
coupmas te wond tot ondersijne
welle wijk was ondersijne over
gesegeft sal wond of alle eall y
sijakly ote gonden sime y

O gonden sime y
ende sou wille bebonden wende sijn
sime ote warrig de wond
ende warrig te om gonden
sille de sille sime gonden
wende all warrig ende de A. gonden
wonden boord arbitraerly gecompeert
Ondersijne band gart
De boord gart + boord aende wond
ote sime sime int wille was sime
ende vorder becomf gebonden
sille wond drady wond mogt
wende aende coupmas made gonden
al wond nide sime de sille sime
wond ote te wond wond of de wond
wond gonden ende boord arbitraerly
gecompeert te wond

gart in gods wond
ende sou warrig gart sime wond
sille wond gonden in gods wond
te wond gonden ende gonden
mocht wond of de wond sime
gonden ende wond wond gonden
wende all ote sime ende sime
band warrig sime vnder sime
drady

Bladen wond was gart
Warrig sou warrig warrig sime
wond sime wond te wond
warrig wond sime wond sime
sille sime wond wond
gonden of sime sime sime
all die wond gonden wond te
gonden sime sime wond
in sime ende sime sime sime
+ wond wond sime gonden is
te sime wond sime gonden
of sime sime wond sime
sime wond sime sime sime
sime wond sime wond sime
wond te wond wond sime
gonden ende sime sime
gonden sime sime sime
gonden sime sime sime
VERWE

[Faint, illegible handwriting in cursive script, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

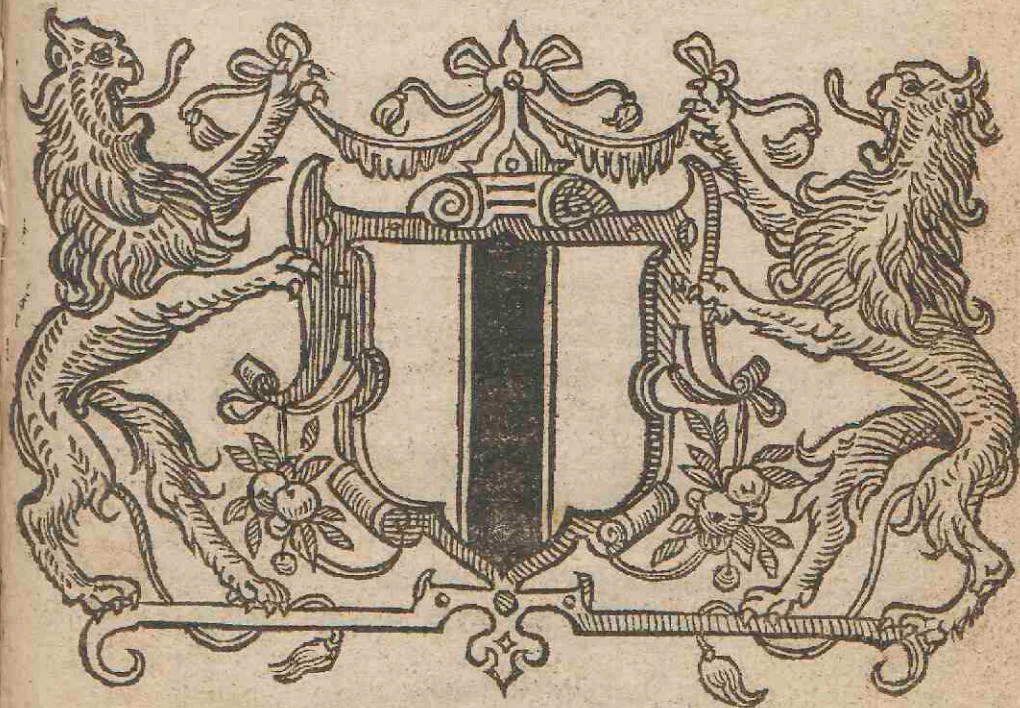
Stands-Bytsegaft
43½ gangh mit 15 gylt 1/2 fure 435
May 1305
30½ gangh mit 17 gylt 1/2 fure 436
May 1309

EERSTE

R. O. 3177

2

Reuren ende Ordonnan-
tien/ volghende de Welcke binnen der Stadt
Delft ghereedt ende ghemaect zullen werden / Saep ende
Cottoen-kusteynen/ Cottoen Vierfachren/ Regen-
oogen/ bzeede ende smalle Doppen/ bzeede ende
smalle Kebben / ghebendeerde / platte /
ende Diamontsche / ende ghe-
volghe vandien.

Deur bevel van mynen Heeren vande VVet der voorss Stadt.

TOT DELF,

Ghedruet by Bruyn Harmanffz Schinckel, vvoonende
aent Marct-veldt inde Druckerije, ANNO 1596.